

**Para Aprender
a Leer Hebreo**

בעריכת
יעקב בן יצחק הווארין

MEALEF

Yaacob ben Itsjac Huerin

**Texto para aprender a leer hebreo en fonética Sefaradí
Sistema de ejercitación con uso de vocablos en forma gradual**

**Texto para aprender la acentuación de las palabras hebreas
Sistema de clasificación de acuerdo
con la construcción ortográfica**

**Reglas gramaticales y normas de la fonética del Tanaj
Manual de consulta sobre términos y casos especiales**

Explicado en castellano

PRÓLOGO

El Lashón Hacódesh, la lengua de la Torá, posee una cadencia musical sublime, debido a que, amén de ser el lenguaje selecto por la Divinidad para inspirar a sus Profetas, sus normas gramaticales y de sintaxis marcan una perfecta armonía.

Todas estas reglas eran bien conocidas por nuestros antepasados en forma empírica, pues era muy difundido en nuestro pueblo el estudio intenso de la lectura del Tanaj, la que se hacía con notable precisión.

El Talmud ("Erubín 53a) afirma: "En razón de que los habitantes de Yehudá fueron precisos en su lenguaje y utilizaron simanim (sistemas para memorizar) les quedó arraigado el conocimiento de la Torá". Es decir, una lectura correcta facilita el aprendizaje de cualquier texto.

Pero, actualmente, gran cantidad de hijos de nuestro pueblo residentes en los países occidentales, no tuvieron la suerte de aprender la lectura del hebreo. Y quienes lo leen, en su mayoría, no conocen las reglas adecuadamente. Por lo tanto, como este texto está elaborado para el público de habla hispana, la incorporación de los fonemas se realizó teniendo en cuenta que los idiomas latinos no poseen algunos de los que existen en hebreo.

Este texto recopila reglas y ejemplos diseminados en diferentes libros, como así también enseñanzas orales de Jajamim procedentes de Siria.

Doy gracias al Todopoderoso por permitirme el mérito de participar en la enseñanza del idioma de los "Kitbé Hacódesh" (Libros Sagrados).

J. Huerin

Notas Importantes

El "Moré" (maestro) es imprescindible para aprender la fonética del idioma y guiar al alumno en su estudio, pues ciertos sonidos que no existen en el idioma español, solamente pueden aprenderse por tradición oral. Así también respecto a los signos de entonación (te'amim).

En la transliteración de los términos hebreos se utilizó el sistema utilizado por las universidades de países europeos de habla de lenguas latinas.

De acuerdo con las reglas de la Real Academia Española, cuando se translitera una palabra de un idioma que se escribe con otro tipo de letras, se coloca la tilde de acuerdo con las reglas de acentuación del español.

A medida que se enseñan las letras y las vocales, se escribe su nombre, pero no es imprescindible aprenderlos en ese momento, sino hasta después de conocer todas las letras, en la lección que se expone más adelante, luego de aprender a leer todas las letras.

Al principio, los términos que definen las funciones gramaticales se escriben en letras latinas; pero luego, paulatinamente, en letras hebreas, a fin de ir familiarizando al alumno con el idioma.

Bibliografía

El Tanaj

Concordancia Latanaj

Séfer Mijlul, del "Radaq", Rabí David Camji, "Radaq".

Séfer Minjat Shay sobre el Tanaj.

Séfer Maslul, Rab Jaím Hirsh.

NOTA PRELIMINAR

El sistema sirve para ejercitar el reconocimiento de las palabras y su lectura correcta, siendo indicado para personas de seis años en adelante. El mismo no es para aprender a hablar el idioma. Para ello es necesario utilizar los textos correspondientes después de haber aprendido a leer.

Las lecciones desarrolladas en el presente texto¹ han sido construidas sobre conceptos consecuentes en el proceso de enseñanza y aprendizaje. Al principio se utilizan escasos fonemas sin significado alguno, pero luego se utilizan únicamente palabras que sí lo tienen. También figuran algunas palabras del arameo.

La mayoría de las palabras usadas como ejemplos pueden ser constatadas en el Tanaj, pero como es muy dificultoso citar en cada término su fuente, solamente se ha indicado en ciertos términos especiales su ubicación en el Tanaj. Para ubicarlas en el lugar que se encuentran, puede usarse cualquiera de las concordancias del Tanaj. Debe recordarse que un mismo término puede figurar varias veces en el Tanaj.

En primer término el alumno debe identificar el sonido de cada signo, según lo enunciado en cada lección; luego ensayar la pronunciación de las letras con sus respectivas vocales, formando así las sílabas y posteriormente las palabras. La complejidad de los ejemplos irá de menor a mayor.

En la lección que enseña cada letra, se coloca la transliteración de su sonido a su respectiva letra latina, y el nombre de la letra.

Es fundamental, para lograr una correcta dicción, pronunciar los ejemplos en voz alta y practicar lenta e intensivamente las lecciones y sus ejemplos, prestando suma atención a todas las reglas y aclaraciones. Cada ejercicio debe estudiarse despaciosamente, y repetirse hasta saberlo con completa seguridad, antes de continuar con el siguiente. Es conveniente, al repetir los ejercicios, cambiar el orden de las palabras.

Apresurarse a pasar a otra lección sin saber bien la anterior, causa confusiones en las subsiguientes, como también mal aprendizaje. Es preferible leer poco, pero correctamente, ya que los hábitos erróneos de pronunciación son difíciles de corregir. La rapidez en la lectura se adquiere paulatinamente.

EL IDIOMA

El "Lashón Hacódesh" (Lengua Sagrada), denominado en el Tanaj "yehudit" (Ver Melajim II, Cap. 18, Vers. 26), y más tarde "ibrí o ibrit" (hebreo) por los Mefarshim, se escribe de derecha a izquierda.

La escritura bíblica, que enseña este texto, es la llamada "Ketab Ashurí" (escritura rectilínea) que se utiliza desde la entrega del Decálogo a Moisés.

Su "Alef-Bet" (alfabeto) consta de 22 "Otiyot" (letras) que representan los 'itsurim (consonantes). Las tenu'ot (vocales) están representadas por los necudot (signos o caracteres). Se colocan debajo o a la izquierda de la letra que vocalizan.

La habará sefaradí (fonética sefaradí) es la que conservaron los Judíos que residieron en el otrora "Mundo Islámico".

En hebreo la mayoría de las palabras son milerá' (agudas). Las restantes son mile'el (graves). Los acentos son prosódicos, pero con el conocimiento del idioma es fácil distinguirlos. En los libros del Tanaj (Biblia Hebrea), los te'amim (signos de entonación musical), indican a la vez la acentuación y determinan los sintagmas.

El tipo de letra usada en el texto es el denominado "vilna".

En algunos casos se usó el punto elevado en medio de dos letras, a fin de que no haya una unión errónea de letras o diptongos.

El apóstrofo representa la letra 'ain (h gutural) del hebreo.

En forma similar al español, una consonante sin necudá (signo o carácter que indica una vocal) une su sonido a la sílaba anterior.

EL DAGUESH

Es el punto que se coloca en el centro de una letra. A veces modifica su sonido como por ejemplo: de j a k. En otras sólo refuerza el sonido de la letra sin modificarlo, debiendo denotarse el sonido de la consonante que lo posee.

Pataj A -	Caméts A Levemente cerrada	Alef H (muda) Suena solamente la vocal que la acompaña	
------------------------	--	--	---

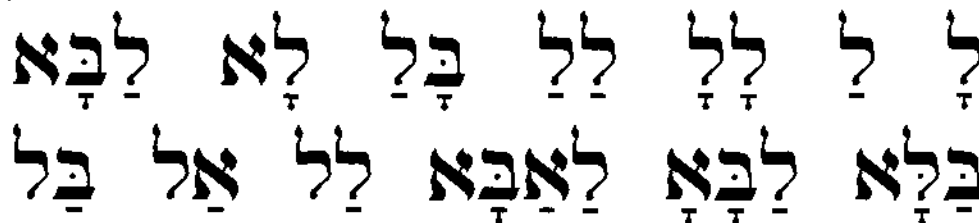
Sin necudá (signo que indica una vocal) la א es muda,

Bet B	Bet B denotada
-----------------	--------------------------

Lamed L Cualquiera de estos trazos	
---	--

לֵב לֵב אֵבֶל בְּאֵל בְּאֵב בְּבֵל
 בְּלֵב בְּלֵל לְאֵב לְאֵל בְּאֵבֵל

׳ ׃	Segol E	׃
--------	------------	---

La letra ׳ sin necudá (signo que indica vocal) después de segol, es muda.

אֵבֶל בְּ אֵבֶל בְּ אֵבֶל בְּ אֵבֶל בְּ אֵבֶל
 בְּבֵל בְּ אֵבֶל בְּ אֵבֶל בְּ אֵבֶל בְּ אֵבֶל
 לְאֵל לְאֵל בְּאֵלֵא בְּאֵלֵא לְאֵל בְּלֵל
 לְלֵל בְּאֵלֵל בְּבֵלֵל לְבֵבֵל לְלֵל

Guimal Se pronuncia como la G en las palabras: gato, gorra, etcétera, (nunca como J).	ג
--	---

גֵּי גֵּי גֵּי גֵּי גֵּי גֵּי גֵּי גֵּי גֵּי
 גֵּי גֵּי גֵּי גֵּי גֵּי גֵּי גֵּי גֵּי גֵּי

גַּל בֶּג אֲנֹב בִּנְב בִּנְג בִּנְל בִּנְא
 גַּב גַּבֵּל גַּלֵּב גַּלֵּל גַּלֵּל לִגֵּב
 לִגֵּג לִגֵּל בִּגֵּלֵל לִגֵּלֵל לִגֵּלֵל

Dalet

D

ד

דִּד דִּי דִּד דִּד דִּד דִּד דִּד דִּד
 דִּג דִּל דִּל דִּל דִּל דִּל דִּל דִּל
 בִּבֵד בִּבֵּד בִּבֵּד בִּבֵּד בִּבֵּד בִּבֵּד
 גִּדֵּל גִּדֵּל גִּדֵּל גִּדֵּל גִּדֵּל גִּדֵּל
 לִדֵּג לִדֵּג לִדֵּג לִדֵּג לִדֵּג לִדֵּג
 בִּאֲנֵד בִּבִּנְד בִּגִּלֵּד בִּדִּנְל
 לִאֲנֵד לִבִּנְד לִגִּלֵּד לִדִּנְל

Jiriq Gadol (o malé)	י	א	Jiriq Catán (o jaser)
-------------------------	---	---	--------------------------

La letra ' sin necudá después de jiriq , es muda.

א ב ג ד ל א ב בי
 גי די לי ביבי אבי פאי בדי
 גבי גגי גדי גדי גלי דגי דלי
 לאי לבי גדי גילי לביא
 בגבי לגבי לגדי ללביא ביב
 אביא גיד גיל אביב גדל
 גליל בבביב בגיד בגיל לגיד
 באביב בגליל לבביב לגליל

Mem sofit Trazo al final de palabra	ם	M	מ	Mem Trazo al principio y en medio de palabra
---	---	---	---	--

אמי מממי מי מ מי מי מ

אָמַת מְלִי מְדֵי דְמֵי מְנַבָּא מְנָלִי
 מִן מֵד מִיל מְנָל מְדָד מְמַל
 מְנַג מְנָד מְנִיד גְּמָד גְּמָל גְּמָל
 לְמָד לְמָד לְמָד לְמָד לְמָד מְמָנָד
 אָם בָּם גַּם דָּם אָדָם אָמָם
 בְּאִים בְּדָם גְּלִים גְּיָדִים גְּיָמָל
 דְּגִים דְּמִים דְּמָם לְבָם מְלִים
 בְּגִידִים לְבָאִים בְּמָלִים מְנָלִים

י	tseré E	..
---	------------	----

La letra י sin necudá después de tseré .. es muda.

אֵי בֵי בֵי גֵי דֵי לֵי מֵי אֵי בֵי בֵי
 גֵי דֵי לֵי מֵי אֵי בֵי בֵי בֵי דֵי
 גֵי בֵי גֵי דֵי גֵי לֵי לֵי מֵי אֵי לֵי

מִלֵּא מִלֵּא לַיְלִי מִיָּמִי לַיְמִי
 מִמִּיָּמִי מִלְּלוּ אֵב גֵּב אֵד אֵיל
 אֵם לֵב מֵם לֵיל אֵלֵם אֵלֵם
 גֵּבִים גֵּדֵל גֵּלֵל לֵבֵב לֵמֵד מִלֵּב
 מִלֵּל מֵאֵיל מִלֵּל אֵמִים אֵיֵלִים

Resh

R

ר

ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר
רֵפִי	גֵּרִי	גֵּרִי	דֵּרִי	פֵּרֵא	פֵּרֵא	פֵּרֵא	פֵּרֵא
פֵּר	גֵּר	גֵּר	גֵּר	דֵּר	פֵּר	פֵּר	פֵּר
רֵד	רֵד	רֵם	אֵבֵר	אֵבֵר	אֵבֵר	אֵבֵר	אֵבֵר
אֵדִיר	אֵמֵר	אֵמֵר	אֵמֵר	נֵאֵר	נֵאֵר	נֵאֵר	נֵאֵר
רֵגֵל	לֵרֵב	גֵּדֵר	גֵּדֵר	גֵּבֵר	גֵּבֵר	גֵּבֵר	גֵּבֵר
גֵּבֵר	גֵּרֵב	גֵּרִים	גֵּרִים	גֵּרֵם	גֵּרֵם	גֵּרֵם	גֵּרֵם

לִירֵד מֵרִים דְּרִים רַבִּים רַגִּיל
רַמִּים אֲדִירִים בַּבָּרֵד בַּרְבִּים

Jolem jaser	•	○	ן	Jolem malé
או	בו	גו	דו	לו
א	ב	ג	ד	ל
אמו	אורי	בא	בואו	בזרא
גנו	גומא	הבא	הודו	גילו
לבנו	מדו	מלוא	מבוא	מבוא
ראו	רבו	גב	הב	לג
מר	רב	בזר	הום	הזר
אדם	אדם	ברג	גדל	גמל
למד	גדול	גורל	הרום	לומד
מאור	מלג	מורד	מורד	מורד
מולד	רומם	הודים	מורים	מורים

Shuruq

U

ו

אֹו בֹו גֹו דֹו לוֹ מֹו נוֹ
 רוֹ לֹוא אָבוּ אֱלוֹ בָאוּ בִינוּ
 גָלוּ גֹרוּ גֹרִי דָלוּ לֹלֵא
 מָנוּ נוֹדִי קָאוּ רָבוּ רוֹמוּ
 בָאֵנוּ דְבוּרִי דְבוּרוֹ דֹדָאִי
 לְמוֹדִי מְגִינֵנוּ אֹוד גֹור מֹול
 נוֹן רוֹם אֹלָם בָּלוּל דְבוּר
 דְבוּר דְגֹול לָבוּד לָגֹור לָלוֹן
 מִבֹּול מֹובֵן דְבוּרִים לְמוֹדִים

Algunas veces, a principio de palabra, el shuruq ו viene solo, sin estar acompañado de una consonante, y se lo define como tenuá' calá (vocal débil):

וּבָאוּ וּבָאוּ וּמִי וּבָאוּ וּמִלֵּא

וּמַל וּבָם וּבֵן וּבָאִים וּמְלוֹאִים

Qubúts

U

אֵל בֵּן בֵּן גִּדְלֵם מֵנֵר
 גִּבְאֵה נְדוּ רְבוּ גִבְלוּ רֵם אֵלֵם
 אֵמֵן גִּבְלֵם גִּדְלֵם לְמֵד רְבֵם
 מֵנֵד רְבֵים גִּנְבֵם גִּנְבֵם מְלֵאִים

Jaf sofit

Trazo al final
de palabra

ך

ך

כ

Jaf

Trazo al principio y en
medio de palabra

כֵּ כֵּ כֵּ כֵּ כֵּ כֵּ כֵּ כֵּ
 כֵּ כֵּ כֵּ כֵּ כֵּ כֵּ כֵּ כֵּ
 מֵיכֵא אֵנְכֵי נְכוֹנוֹ אֵכֵל אֵכֵל
 אֵכֵל אֵכֵל אֵכֵל אֵכֵל אֵכֵל אֵכֵל

כִּנִּי כִנּוּ כִרִי כָרוּ כִלְבִיא
 כִּנְדָךְ כִּד כִּל כִּדְ יִנ כִּר כִּר
 אֶפֶל עָאן עָבַד עָכֶם עָפֵר
 מָפֵר מָבוּד מָבִיר מִדָּךְ מִנֶּם
 נָפֵר מִכֹּל נוֹרָךְ נִיאַר נִלְעַם
 כָּמוֹן כָּנוֹר כִּנִּים נִכְנָל נִלְעַ
 כּוֹכְבִים כִּדְגִים אֹרֶךְ מִמֶּךָ

Pe
P

פ

פִּי פִי פִי פִי פִי פִי פִי
 פִּי פִי פִי פִי פִי פִי פִי
 מִפִּי מִפִּי מִפִּי מִפִּי מִפִּי מִפִּי
 פָּרוּ פָּרִי רָפוּא פָּנִיךְ פָּנִינוּ פָּג
 פִּן פִּר פִּול פִּיל פִּור פִּיאַר פִּלַּג

פֶּלֶג פֶּלֶךְ פֶּוּנִים פֶּוּרִים פָּנִים
 פָּרִיכִם אָפֵל בַּפּוֹל בַּפָּנִים כַּפֵּל
 כַּפֵּר כַּפֵּר כַּפּוֹר כַּפּוּרִים לַפִּיד
 לַפָּנִים לַפָּרִים מַפִּיל מַפִּים רַפֵּד
 לַפִּידִים מַפְאֵרן מַפְדָּן מַפְלִים

Fe sofit Trazo al final de palabra	פ	F	Fe Trazo al principio y en medio de palabra
--	---	---	---

פֶּ פֶּ פֶּ פֶּ פֶּ פֶּ פֶּ פֶּ
 פּוּ פּוּ פּוּ פּוּ פּוּ פּוּ פּוּ פּוּ
 פֶּלֶא פֶּלֶא פֶּלֶא פֶּלֶא פֶּלֶא פֶּלֶא פֶּלֶא פֶּלֶא
 פֶּנּוּ פֶּנּוּ פֶּנּוּ פֶּנּוּ פֶּנּוּ פֶּנּוּ פֶּנּוּ פֶּנּוּ
 פֶּר פֶּר פֶּר פֶּר פֶּר פֶּר פֶּר פֶּר
 פֶּל פֶּל פֶּל פֶּל פֶּל פֶּל פֶּל פֶּל
 פֶּל פֶּל פֶּל פֶּל פֶּל פֶּל פֶּל פֶּל

גַּבּוּג בַּכֶּפֶר וּבַכֶּפֶן גַּר גַּר גַּר כַּר
 כַּר גַּר לֹרֶה נוֹר אֶלֶף בֶּאֶר
 בַּכַּר גַּבֵּר גַּדֵּר דִּלֵּךְ כַּכַּר מִנֵּךְ
 כּוֹפֵךְ כַּכּוֹר נוֹפֵךְ מִנֵּיךְ מֵאֶלֶךְ

Tav T	ת	Tav T denotada	ת
----------	---	-------------------	---

תַּת תַּת תַּת תַּת תַּת תַּת תַּת
 תַּת תַּת תַּת תַּת תַּת תַּת תַּת
 תַּת תַּת תַּת תַּת תַּת תַּת תַּת
 תַּבֵּא תַּבּוֹא תַּכִּי תַּמוֹ תַּמוֹ
 אֶתִי תַדְּךָ בֶּאתִי בֵּיתֵנוּ מִתַּתִּי
 אֹתֵנוּ בֵּיתֵנוּ דָּתֵנוּ וּבֵתֵנוּ אֵיתָנוּ
 אֶפִּיתִי בֵּיתְךָ וּבֵאתְךָ כַּפַּרְתִּי

מפִּיתוּ פְּדִית פָּרְתוּ תְּתוּרוּ
נְתִיתִי נְתַת תוֹתִירוּ דוֹדְתִיךָ תָּג
תָּף תֵּל תָּם תָּאֵר תֵּבֵל תֵּבֵל
תֵּגֵל תֵּכֵן תֵּכֶף תֵּלוי תֵּמָם
תֵּנֹר תֵּרָם תֵּמִים תֵּפִים תֵּתֵן
תֵּאכֵל אֵתֵן אֵתֵם אֵוֹתֵת דֵּתֵן
בֵּאתֵם וּפֵתֵר מֵתָג מֵתָר נְתִיךָ
כֵּתִים כֵּתוּב נָתֵן פֵּתֵר רֵתֵם
נֵתֵן דוֹרוֹתֵם כִּפְּרֵתְךָ כִּפְּרֵתְךָ
אֵוֹת בֵּית בֵּית בֵּית גֵּת פֵּת
תֵּת תֵּת אֵדָרֵת אֵמֵת גֵּתִית
דֵּלֵת דֵּלֵת כִּפּוֹת כִּתִּית לִפֵּת
לֵתֵת מִנְּדֵת מִלֵּאת פִּנֵּת פֵּתוֹת

מַתַּת מַתַּת מַתַּת תּוֹפְפוֹת

Jet
J gutural

ח

Consultar con un experto la pronunciación correcta de esta letra

חַ חֵי חֵי חֵי חֵי חֵי חֵי חֵי
 חוּ חַחֵי חַחֵי חַחֵי חַחֵי חַחֵי חַחֵי חַחֵי
 חָפוּ חָרִי דָחוּ לָחֵי מָחָא אַחֵיךְ
 בָּאָחוּ חַנוּכוּ מְדַחֵי נִיחַחֵי חָם
 חֵן חוּג חוּר חֶר חוּל חוּף אַחַד
 אַחַת אַחַר חֶבֶר חוּבַת חֶלֶב
 חֶלֶד חֶלֶד חֶלוֹן חֶלוֹת חַנּוּן
 חֶפְּסִים חֶפּוּף חֶרֶב חַתֵּן חַתִּים
 חַתֵּף חוֹתֵף בּוֹחֵן לָחֵךְ לָחֵם
 לָחֵם מָחַר מַנְחַל פָּחַם פָּחוֹת

פְּחִים רָחַב רָחַב רַחוּם תַּחֲזֵן
 תַּחַת אוֹחֵיל אֶרַח בַּפֶּח גְּלַח
 מִחֵר אֶת מְלַח מְנַח נְפַח פְּתַח
 חֲלוֹנוֹת חֲפָתָם חֲתָמַת פּוֹרְחַת

Caso 1° de pataj guenubá o jatufá al final de palabra: חַ = חַ

Cuando la letra n vocalizada con _ está al final de palabra, se pronuncia primero la _ y luego la חַ :

רִיחַ גִּיחַ פִּיחַ אֶחַ כַּח מַח נַח
 חוֹחַ לוֹחַ רוֹחַ גְּלַח כַּפֶּח נוֹבַח
 פּוֹתַח פִּרְחַ בְּרִיחַ מִגִּיחַ מְלִיחַ
 מִנִּיחַ מְנוֹחַ נִיחוֹחַ מִפּוֹחַ תַּפּוֹחַ

En los casos de pataj guenubá, cierta tradición al pronunciarla agrega antes del pataj una yod, si la sílaba anterior lleva un jiriq o un tseré; y agrega un shuruq, si la sílaba anterior lleva un jolem o un shuruq.

Estos agregados son pronunciados ligeramente.

Yod

י

Sonido similar a la i latina en diptongo,
iota griega o Y griega al final de sílaba.

Consultar con un experto la pronunciación correcta de esta letra

י	י	י	י	י	י	י	י
i	i	IE	IE	IE	IE	IA	IA
י	י	י	י	י	י	י	י
UY	OY	AY	AY	IU	IU	IO	IO

יְבֹל	יְבִיט	יֵם	יְגֹרֵר	יְפֹ	יְנִיא
יְנֹד	יְמוֹד	יְמִין	יְחַף	יְגִיחַ	יְגִל
יְגַמֵּל	יְרַח	יְרַב	יְנִין	יְנוּחַ	יְנוּם
יְמִים	יְגִיד	יְטֹ	יְבִיד	יְד	יְלִים
יְדָם	יְתָר	יְלָד	יְרָד	יְיִטִּיב	יְנַחֵוּ
יְנַכֵּר	יְנוּן	יְמוּל	יְכֹל	יְטַף	יְדָר
יְפִי	יְתָן	יְרַב	יְפַתַּח	יְפֹל	יְפָרֵד
יְזַמֵּם	יְזַבֵּל	יְזַם	יְזַד	יְזַבִּילוּ	יְזַרְאוּ

יוֹנִים יֹאמֵר יוֹרֵד יוֹטֵל יוֹבֵל יִגְדֵר
 יִלְדֵר יִלְדוּ יִתֵּן דִּי חֵי חֵי גוֹי
 כּוֹי גוֹי אֵלֵי אֵלֵי בְּנֵי יָמַי מָתִי
 מוֹרֵי בְּנֵי גְלוֹי כְּלוֹי מְבוֹי פְּדוֹי
 פְּנֵי כְּרָאוֹי רְבוֹתֵי רַמְאֵי = רַמֵּי

Cuando la י posee necudá no forma parte de jiriq gadol י, es independiente de un jiriq, de un segol, de un tseré, o de otra necudá que lo preceda. Además, puede llevar un daguesh.

En los ejemplos siguientes no emitirla como la y griega como en América, y pronunciar: á-in, i-yén, i-í, a-yó, yá-in, a-yom. á-il, a-yal, etcétera:

אֵיִן אֵיִן אֵיִי אֵיִו יֵיִן אֵיִם אֵיִל
 אֵיִל בַּיִם חָיוֹ חָיוֹ חָיוֹ חָיוֹ חָיוֹ חָיוֹ
 חָיוֹב אֵיִם חָיוֹת חָיוֹם מֵיִד מֵיִם
 בְּטוֹיִם בְּיִלְדֵר דְּיִקֵּד דְּיִגְנֵם כְּיִמֵּם
 חָיוֹתֵנִי כְּיוֹר נְטִיוֹ מֵיִם יְדֵיִם
 יוֹמֵיִם בְּנִיִּךְ גְּלִיִּךְ דְּמִיִּךְ יְמִיִּךְ

Observar la diferencia del trazo de esta letra con el de la Mem ך final.

Sámaj

S

ס

סו	סי	ס	סי	ס	סי	ס	ס	ס
סלו	סבי	סוסו	ס	סו	ס	ס	ס	ס
סופי	גיסו	פסו	יספו	כפיתי	סופי	גיסו	פסו	יספו
תכסו	נסי	סב	סג	סל	סיב	תכסו	נסי	סב
סוג	סיר	סבור	סבל	סגול	סוג	סיר	סבור	סבל
סגור	סגר	סיים	סיני	סחוב	סגור	סגר	סיים	סיני
סמל	ספיה	סחה	ספת	סמך	סמל	ספיה	סחה	ספת
ספר	אסוד	אסיד	בניסן	בסם	ספר	אסוד	אסיד	בניסן
בסר	בסר	יסד	יסר	יוסר	בסר	בסר	יסד	יסר
יסר	כסר	כסמת	מוסר	מסח	יסר	כסר	כסמת	מוסר
נוסר	פסח	פסוח	טם	נס	נוסר	פסח	פסוח	טם
כיס	מם	ובולם	בסם	נכס	כיס	מם	ובולם	בסם

לָנֶם נִמַּם סִים פִּלֵּם תּוֹסֵם

Pronunciar con leve
sonido gutural

Qof

Q

ק

Consultar con un experto la pronunciación correcta de esta letra

קָ קֵ קֶ קִ קֵ קֶ קִ קוּ קֹ קִ קֵ קֶ קִ קוּ קֹ קִ קֵ קֶ קִ
 קוּ קֹ קִ קֵ קֶ קִ קוּ קֹ קִ קֵ קֶ קִ קוּ קֹ קִ קֵ קֶ קִ
 קוּרָא חֲקִי נְקִי יִקְחוּ נִקְתִי קָל
 קָם קֹן קֹר קוּרָה קוּרָת קָבֵל
 קָדָם קָטָן קָיָם קִיָּם קָלוּי קָלִים
 קִפְתָּ קָרוֹב בְּבִקְרָה וּבְקָרָה חוֹלְקָת
 יִסְקָל יִפְקֹד יִקַּח לְקוּי מְקוּם
 מִקְוֵה מִקְלָה מִקְרָה נְקִיב נְקִד פְּקִחָה
 פְּסוּק רִיקָם רִקְחָה דִק חוֹק יִרְק
 חִלְק יוֹדֵק יִלֵּק יִנִּיק פִּדֵּק רִסֵּק

Arrastrar levemente su sonido

Sin

S

ש

שֵׁ שֵׁ שֵׁ שֵׁ שֵׁ שֵׁ שֵׁ שֵׁ
 שׁוֹ שׁוֹ שׁוֹ שׁוֹ שׁוֹ שׁוֹ שׁוֹ שׁוֹ
 שֵׁיאוֹ שֵׁיאוֹ שֵׁיאוֹ שֵׁיאוֹ שֵׁיאוֹ שֵׁיאוֹ שֵׁיאוֹ שֵׁיאוֹ
 שְׁדִידִךְ שְׁדִידִךְ שְׁדִידִךְ שְׁדִידִךְ שְׁדִידִךְ שְׁדִידִךְ שְׁדִידִךְ שְׁדִידִךְ
 מִשְׁבּוֹ מִשְׁבּוֹ מִשְׁבּוֹ מִשְׁבּוֹ מִשְׁבּוֹ מִשְׁבּוֹ מִשְׁבּוֹ מִשְׁבּוֹ
 שֵׁיד שֵׁים שֵׁין שׁושׁ שֵׁיבת
 שְׁדוֹת שְׁדִי שֵׁיחַ שְׁטִית שְׁכּוֹר
 שְׁכּוֹר שְׁכּוֹר שְׁכּוֹר שְׁכּוֹר שְׁכּוֹר שְׁכּוֹר שְׁכּוֹר שְׁכּוֹר
 שְׁשׁוֹן בִּשְׁכּוֹל בִּשְׁכּוֹל בִּשְׁכּוֹל בִּשְׁכּוֹל בִּשְׁכּוֹל בִּשְׁכּוֹל בִּשְׁכּוֹל בִּשְׁכּוֹל
 חֲשֵׁךְ חֲשֵׁךְ חֲשֵׁךְ חֲשֵׁךְ חֲשֵׁךְ חֲשֵׁךְ חֲשֵׁךְ חֲשֵׁךְ
 נִשְׂאת לִשְׂאת לִשְׂאת לִשְׂאת לִשְׂאת לִשְׂאת לִשְׂאת לִשְׂאת
 חֲפֵשׁ נִגְשׁ יִשְׁשׁ כִּבֵּשׁ פִּשְׁק

שָׁמַיִם שָׁסֶק בַּשָּׁבֵר דָּשֵׁן יֵשִׁי
 יֵשֶׁח יֵשֵׁן יֵשֵׁן וּמְשִׁיב וּמְשֵׁם
 לְשׁוֹן מִיֵּשֶׁר מְשִׁיחַ מְשָׁל קָשֵׁב
 חֲדָשׁ חֲדָשׁ יִגֵּשׁ הֲרֵשׁ פֶּרֶשׁ
 פֹּרֵשׁ קָדָשׁ לָבֵשׁ נִפְשׁ שְׁמֵשׁ

En ciertos textos, el punto de la letra ש puede indicar a la vez el punto del jolem (tanto jaser como malé) de la sílaba anterior. Se distingue este caso cuando la letra anterior (menos נ en medio de palabra) no posee necudá:

Otros textos aplican un punto para cada letra.

גִּישָׁן דָּרֵשׁ חֲשֵׁב יֵשֵׁב יֵשֶׁר חֲשֵׁךְ
 חֲשָׁן יִטֵּשׁ יוֹשֵׁב מְשָׁל נִשְׁךְ נוֹשָׁן
 קָדָשׁ קָשֵׁט בְּשֵׁשׁ שְׁלֵשׁ מִתְשָׁבִי

Esto no se aplica con נ sin necuda en medio de palabra:

רֵאשׁ = רֵשׁ רֵאשִׁית = רֵשִׁית
 רֵאשִׁי = רֵשִׁי רֵאשֵׁם = רֵשָׁם

He

ה

H espirada (o exhalada)

Consultar con un experto la pronunciación correcta de esta letra

ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה
הו ה ה הוא היו היו הסו
בוהו אביו הנו תיו ידיה
ימיה ירהו ראוה שאהו שדהו
הט הם הור הודם החר ההין
הבל הגי ההם הולך החי החל
הוחל הוליד הניף הסף הקם
החלד הטוח הכיר הנית האהל
ההיכל בהט בהן בהר טהור
כהן להם להן מהר נהג נוהם
מהול מהיר פיהם קהל קהלת

Al final de palabra la ה sin necudá es muda:

נִהַ שְׁהַ אֵיהַ אֲנֵהַ אַתָּהַ גִּנְהַ
 דְּמִיָּהַ הִנֵּהַ חֵיהַ הֲדָהַ הִמָּהַ יֹנְהַ
 כִּכְהַ מִשֶּׁהַ מִטָּהַ מִלָּהַ שִׁדָּהַ שִׁנְהַ

La letra ה con מַפְיֵק mapiq (punto en medio de la ה) debe pronunciarse como una espiración (o exhalación) fuerte:

בֵּהַ לָּהַ אֶתָּהַ אֹתָּהַ אִמָּהַ
 אֶפָּהַ גִּבָּהַ בִּאתָּהַ בֵּיתָּהַ חֲגָהַ
 יִגָּהַ כִּמָּהַ טוֹבָּהַ כִּפָּהַ מִדָּהַ
 מִגָּהַ מִידָּהַ נִגָּהַ קוֹלָּהַ סוֹדָּהַ
 שְׁלָּהַ רִיחָּהַ רֵאשָּׁהַ שְׂימָּהַ
 נִרָּהַ שְׂמָּהַ מַחִיקָּהַ קוֹמָּתָּהַ

Caso 2º de pataj guenubá o jatufá al final de palabra: הַ = אַהַ

Cuando la letra ה con mapiq y vocalizada con אַ está al final de palabra, se pronuncia primero la אַ y después la הַ:

תַּמִּיָּהַ תַּמוֹתָּהַ גִּבוֹתָּהַ יִגִּיָּהַ מִגִּיָּהַ

Sonido como la v dental
del español tradicional

Vav
V

ו

וּ וַ וֵ וִ וְ וֹ וֺ וֻ וִּ
וַיְ וַיִּ וַיֵּ וַיִּ וַיִּ וַיִּ וַיִּ
הַטּוֹה וְלֹא נִוְהוּ קִוְהַ שׁוֹהַ
יִקּוּוּ קִוְיֵךְ וַיֹּאפּוּ וַיְהוּדָה וַיְחַיְהוּ
וַיְחַנְךְ וַאֲקָם בַּתּוֹךְ וַיְגַדֵּל וַיֹּאֵל
וַיִּגַּל וַיִּגֶּשׁ וַיַּחַן וַיַּיְחַל וַיִּיטֵב
וַיִּירָשֶׁם וַיִּלְמַד וַיִּקְחֵם וַיִּשָּׂא
וַיִּשֶׁם וַיִּרְא וַיִּרְד וְשִׁט וְתַחַר
וְתַגֵּד סִיּוֹן וְבִךְ וְחַי וְדַאי טּוּי
קִוְיֵ גּוּ גּוּ וּוּ קוּ תּוּ בַּקּוּ חַגּוּ
לֹא לְקוּ וּפּוּ מִפּוּ וַיִּיהֶם

La letra ך vocalizada con el punto de jolem jaser se distingue del jolem malé (de igual trazo) porque este último está siempre precedido por una consonante sin necudá.

Entonces:

A. Si la letra anterior no tiene necudá, seguro es un jolem malé.

הוֹהּ טוֹהּ מְנוֹתְּ נוֹלַד רוֹתְּ

B. Pero si la letra anterior tiene necudá, seguro que es un ך con jolem jaser y pronunciamos: VO.

הוֹהּ תוֹהּ קוֹהּ רוֹתְּ שוֹהּ

La letra ך con daguash דגש se distingue del shuruq ך (de igual trazo) porque posee necudá:

אָהּ תוֹהּ טוֹהּ לוֹ קוֹהּ קוֹהּ

קוֹ רַוֵּה גִּנְדָּךְ קוֹיְנוּ שְׁוִיתִי חוֹת

חוֹת תוֹר יוֹלַד כּוֹן כּוֹן קוֹם

La letra ך en la terminación ך, es muda:

בוֹנוּ בְּנוּ בְּדִיו הוֹדִיו יְדִיו פְּפִיו

הוֹרִיו חֲקִיו כְּפַתִּיו לִירְאִיו מְגַנִּיו

קָנוּ מוֹרִיו חֲקַתִּיו שְׁלֹשִׁיו תוֹרוֹתִיו

Zain

Z zumbada

ז

Consultar con un experto la pronunciación correcta de esta letra

ז ז ז ז ז ז ז ז ז ז ז ז ז ז ז ז

זֵה זָז זֹזִי זָזִי זֶז זְזִי זִז זֻז זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה

זָזוּ רַזְה רַזֵּי נֹזְלוּ זְמַרוּ זְכֵאֵי זָזוּ זָזִי זְזִי זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה זִזֵּה

זֹג זִיו זִין זֵית זָאֵת זֵר זְבַח זֹגִיר זִיר זִיר זִיר זִיר זִיר זִיר זִיר זִיר זִיר זִיר זִיר זִיר

זֹהִיר זֹרַח זְוִית זִכּוּת זָכֵר זִכֵּר זִלֵּת זֶמֶר זֶנֶב זְנָח זָקֵן אֵזֵן זֹחַק זִיזֹב נְזֵם פִּזֵּר שְׂזִיף שְׂזֹר זִזְל אֲחֻזָּת פְּאֻזֹב הַזָּמִיר וּמְזֹן זְזֵיזִים אָז זִיז אֲחָז הַלָּז מְזִז מֵאז מִפְּז פִּחֻז כּוּמִז מוּפִז תַּמוּז

עֵשֶׂר עֵדוֹתָיו עֵינֵיכֶם בְּעִזּוֹ דַּעַת
 וְעַד וַיַּעַשׂ וּמַעַלּוֹ וּפְעַל טוֹעֵן
 יַעַן תַּעֲזוּ נְעִים פְּעַל מוֹעֵד
 מָעוֹן מָעוֹג מֵעֵיד מִטְעֵי נוֹעַם
 הָעֵדָת וַיִּדְעִים מֵעַמִּים שִׁמְעַת

Sin necudá se articula un leve sonido gutural después de la tenu'á (vocal) anterior:

גַּע דַּע גִּדַּע הוֹשַׁע זֶרַע זֶרַע
 קָרַע מָנַע נָטַע נָטַע סָלַע
 קָרַע קָרַע רָבַע רָגַע שִׁבַּע
 שִׁבַּע שָׁמַע שָׁסַע תִּטַּע וַיִּשַׁע

Caso 3º de pataj guenubá o jatufá: al final de palabra: אַע = ע

Cuando la letra ע vocalizada con אַ está al final de palabra, se pronuncia primero la אַ y después la ע:

לַע נוֹעַ שׁוֹעַ גָּבִיעַ הִגִּיעַ הִפִּיעַ

זְרוֹעַ יְבוּיעַ יְדַעַ יְדוֹעַ יִוְשַׁעַ
 יְזַרַעַ יְרִיעַ פּוֹרַעַ לְנוֹעַ נְגִיעַ נְסַעַ
 נְמוֹעַ נְרִיעַ מְדוֹעַ קְלַעַ קְרַעַ
 שְׂמַעַ תּוֹקַעַ רְבִיעַ רְקִיעַ תְּנוֹעַ

Tsadí sofit Trazo al final de palabra		S cerra da		Tsadí Trazo al principio y en medio de palabra
---	---	------------------	---	--

Consultar con un experto la pronunciación correcta de esta letra

צַ צֵ צִ צִי צֵי צִי צֵי צִי צֵי צִי צֵי צִי צֵי צִי צֵי
 צוּ צוֹ צָ צָה צִדָּה צָבָא צִדָּה צִדָּה צִוָּה צִוָּה צִוָּה
 צַחַח צַחַח צִחָה צִחָה צִחָה צִחָה צִחָה צִחָה צִחָה צִחָה
 צִאֲתוּ צִאֲתוּ צִאֲתוּ צִאֲתוּ צִאֲתוּ צִאֲתוּ צִאֲתוּ צִאֲתוּ
 הוּצֵא הוּצֵא הוּצֵא הוּצֵא הוּצֵא הוּצֵא הוּצֵא הוּצֵא
 עָצוּ עָצוּ עָצוּ עָצוּ עָצוּ עָצוּ עָצוּ עָצוּ
 עָצַה עָצַה עָצַה עָצַה עָצַה עָצַה עָצַה עָצַה

צֵאן צִדִּיק צִוּאר צִדָּ צוּוִי צִוּן
 צִוּוּת צִמִּיד צִעֵד צִעִיר צִעֵן
 צָפוּי צָפוּי צָפוּן צוּפִיךָ צָפוּר
 צָצִים צִיצֵת צָרִיךְ צֶרֶךְ בּוֹצֵעַ
 וַיֵּאָצֵּל חָצֵב מִצֵּב מִצֵּב נָצַב
 נִצַּח הַצּוּר חֲצִים מִצּוּת עֵצִים
 הִנְצִיל מִצֵּבֶת מוֹצֵקוֹת מוֹצֵאִיו
 נָצַבִּים אָץ נִץ עֵץ חוּץ רִץ
 נָהֵץ קִיץ יִצִּיץ יוֹעֵץ יְרוּץ חֲלִץ
 מִרִץ עֲצִיץ קָמִץ מְלִיץ הַצִּיץ
 חֲלוּץ מִצִּיץ נִיצוּץ וַיּוֹעֵץ

EL ALFABETO

האַלף בית

NOMBRE	TRAZO	NOMBRE	TRAZO
לָמֵד	ל	אַלף	א
מֵם סּוֹפִית	ם	בֵּית	ב
נוּן סּוֹפִית	ן	גִּימַל	ג
סָמֶךְ	ס	דָּלֶת	ד
עֵינַיִם	ע	הָא	ה
פֶּא פֶּא סּוֹפִית	פ	וּן	ו
צַדִּי סּוֹפִית	ץ	זֵינַיִם	ז
קוֹף	ק	חֵית	ח
רֵישׁ	ר	טֵית	ט
שֵׁינַיִם	ש	יּוֹד	י
תּוֹ	ת	כָּף כָּף סּוֹפִית	כ

En las impresiones anteriores a las diseñadas en computadoras, a fin de justificar las columnas, se utilizaba un tipo de letra que es acoplamiento de la letra א con la ל:

$$א = ל$$

LAS VOCALES

התנועות

Por su configuración, el idioma hebreo se puede escribir y leer con solamente utilizar las אותיות otivot (letras), y la vocalización surge por sí sola. Pero para facilitar la lectura a quien no conoce perfectamente el idioma, es necesario usar las necudot (caracteres o puntos) para indicar las tenu'ot (vocales) y facilitar la lectura.

Es obligatorio escribir los Kitbé Hacódesh (Escrituras Sagradas): Séfer Torá, Tefilín, mezuzot, usando únicamente las אותיות, sin colocar ninguna necudá u otro signo.

En hebreo las vocales se dividen en guedolot (grandes, alargando su pronunciación), y quetanot (chicas, acortando su pronunciación).

Actualmente, en las comunidades occidentales no denotan las diferencias una vocal grande y la chica del mismo sonido. Pero en las comunidades sefadíes orientales denotan esas leves diferencias.

קטנות		CHICAS	Sonido de ambas	GRANDES	גדולות
TRAZO	NOMBRE			NOMBRE	TRAZO
-	פֶּתַח		A	קָמִץ (רָחֵב)	ֿ
◌◌	סָגוּל		E	צִירֵה	◌◌
◌◌◌	חִירֵק קָטָן (חָסֵר)		I	חִירֵיק גָּדוֹל (מְלֵא)	◌◌◌
ֿ	קָמִץ חָטוּף* (קָטָן)		O	חוּלָם	◌◌◌◌
◌◌◌◌	רְבוּז		U	שׁוּרוּק	◌◌◌◌◌

*Las reglas para distinguir cuando la קָמִץ caméts se pronuncia O, que serán enseñadas en su respectiva lección.

Además existen otras semivocales: shevá , (e corta), y los llamados jatafim: ◌◌◌◌◌◌, que se estudiarán más adelante.

הַאֲחֹתְךָ וְאֶקַּלְךָ וְאֶכְלֶנּוּ הַחֹתֵי מֵעֲרֵי
הָאֲיִים הָעֲרִים הָרְחִים הַרְאֵשִׁים
וַיֵּאבֶקְךָ וּבִנְיֹכֶם וּבָתִּים וַיִּזְעָאָה
וּפְרִשִׁיו יֵאכְלֹן לְרִקְיעַ עֵינֵיכֶם
מֵאֵילַת מַה־סֹּלַע מַחֲלָב מֵעֲמֹז
מִרְאֵשִׁית מִרְחֶק מִתְּשִׁבֵי עֶרְבֹן
הַתְּשִׁבִים קֹמְתָה תַחֲלֶק תִּפְפוֹת

Si en una palabra hay un solo טָאָם táam (signo de entonación), salvo pocas excepciones, éste indica la sílaba acentuada:

אַחַד אֲתוֹ אֵלֵינוּ אֲשִׁיב אֲתָם
גָּדוֹל הַגִּמְלָה הַמַּיִם הַמְּקוֹם הָרָחֵק
וַיֵּרֶק וְתוֹכֵל טוֹבָה יָמִים כְּמוֹד
לְאֶרֶץ מֶלֶךְ מִמְּנָה מִצְאָנוּ רָאִינוּ

מִקָּף - MAQAF

Es la raya que hay entre dos palabras, uniendo su pronunciación como si fueran una sola palabra. El acento se encuentra en la última palabra. El מַעַם que haya en la primera palabra cumple la función del ma'amid, que debe ser denotado levemente.

En las impresiones anteriores a las diseñadas en computadoras, a fin de justificar las columnas, algunas veces imprimían más de una raya para representar el מִקָּף.

אֶל-מִשָּׁה	אֶל-תֵּלֵךְ	אִם-תּוֹכֵל
אֶת-עַמִּי	אֶל-תִּצַּר	גַּל-עֵינַי
גַּם-בָּרוּךְ	הִנֵּה-נָא	הַתּוֹרָה-הַזֹּאת
הוֹנֵחַ-לָנוּ	הִנֵּה-בְאֵתִי	וַיִּגֶשׁ-לוֹ
יֶלֶד-בֶּן	מִה-לָנוּ	הַנּוֹלֵד-לוֹ
וַיִּתֵּן-לָנוּ	זְבַח-פֶּסַח	כִּי-הָיָה
כִּי-יֵרֵט	כִּי-יִמָּצֵא	כִּי-יִתֵּן לָךְ-נָא
לֹא-תִטַּע	לֹא-יֹאכֵל	מִה-בִּצָע
מִה-יִסַּף	מִבֶּן-הַדֶּשׁ	מִי-מֵדַד

שִׁים־נָא שֵׁם־הַמָּקוֹם מִהֵרָשׁוּב
 עֲשֵׂה־טוֹב קַח־נָא שֶׁבַע־שָׁנִים
 שׁוּב־נָא אִם־יִשְׁגֹּי כִי־גַם־זֶה
 אֶל־בֵּית־אָבִי גַם־אֶת־זֹאת
 לֹא־תִתֶּן־לִי מִה־תִּתֶּן־לִי

Los te'amim llamados en conjunto 'olé veyored עולה ויורד cumplen a la vez la misma función que el מִקָּף. El segundo marca el acento.

אֶל־עַן = אֶל־עַן וּמִגְּנֵי־בוֹ = וּמִגְּנֵי־בוֹ
 לִי־טוֹב = לִי־טוֹב שׁוּב־נָא = שׁוּב־נָא

Solamente con una correcta impresión del texto, se logra aplicar correctamente las reglas que dependen del ma'amid, del מִקָּף, de los te'amim u otros caracteres que se exponen más adelante.

Los términos que definen las funciones gramaticales, al principio fueron escritas en letras latinas y traducidas; pero, como se explicó al principio, paulatinamente se escribirán en hebreo, a fin de familiarizar al alumno con el idioma.

LA SHEVÁ

שׁוּא

E CORTA

:

Aparte de las vocales estudiadas, está la shevá.

Una אות ot (letra), cuya necudá es שׁוּא, nunca se acentúa, no es considerada por sí sola como habará (sílabo) y conforma con la anterior o con la posterior una sola sílabo.

La שׁוּא puede ser: נַע na' (móvil), que se pronuncia; o נָה naj (muda o quiescente), que no se pronuncia. Para distinguirlas, debe guiarse según las reglas siguientes:

CASOS DE SHEVÁ NA' (móvil)

שׁוּא נַע

1) Cuando está al principio de palabra:

בְּתוֹךְ וְהוּא וְהִיא וְהִיוּ וְרוּחַ
 וּשְׁבוּ זְבוּל זְכַר זְמַן זֶרַע מְהַר
 מְהוּל יְמֵי יְסוּד כְּפוּר לְבוּשׁ לְךָ
 לְאוֹת לְחַיִּיו לְקַח מְאֹד נְאֻם נִיר
 סְנֵה סַעַד קְנֵה רְאֵה שְׂאוּ שְׁלַח
 שְׁמוֹ שְׁמַע שְׁמַךְ לְפָנָיו שְׂאֵתִי
 תְהוּם זְקָנִים זְמִירוֹת מְהוּרִים
 יְחַלֵּק יְמַלֵּא יְמִישׁוּן יְסַדֵּה יְשׁוּעָה
 לְבַבְךָ לְבַנְיָךְ לְהוֹדִיעַ לְהוֹדֵעַ

מְבָרַךְ	מְהֵרָה	מְזוּזוֹת	מְנוּרָה
מִפְּלִם	נְדִיבִי	נִשְׁמָה	סְעָרָה
צְדָקָה	צְאִינָה	רְפֹאנוּ	שְׂמֵאל
שִׁפְתֵי	תְּפִלָּה	מְרַחֶפֶת	מִשִּׁיתְהוּ

2) Cuando hay dos שְׂוָאִים sheva'im (según otros: shevayot) seguidas, se pronuncia la segunda, y la primer letra, que lleva שְׂוָא נָח, une su sonido a la sílaba anterior.

בְּטִנָּךְ	גִּפְנֶךְ	זְכָרְךָ	חֶלְקֶךָ	חֶפְצֶךָ
יִמְצְאוּ	יַעֲזֹרָה	יִקְרָחוּ	יִרְוִיחוּ	מִקְנֶךָ
יִלְוֶךָ	יִפְשְׁטוּ	יִשְׁרְטוּ	כְּלִיֶּךָ	כְּרִמֶךָ
אֲשַׁמְעָה	מְזַרְחָה	רְגֵלְךָ	וַיִּקְרָאוּ	
מִכְנָסִי	נִפְשֶׁךָ	נְזוּטְרָה	יִגְמְלֵנוּ	
יִשְׁמְחוּ	כְּרַמְלִית	נְבִרָאוּ	נְבִרְכָה	
נִשְׁמְחָה	נַעֲצָרָה	יִנְצְרֵהוּ	נִפְשְׁכֶם	
תִּתְחַמְּלוּ	תִּשְׁמְעוּ	תִּשְׁמְרוּ	תִּתְקַעוּ	

אֲרַצְכֶם וַיַּעֲזֹרְךָ וַיִּשְׁלַחֲךָ וַיִּלְקַטְךָ
 לְמַעַיְנִי מֵאֲרַצְךָ מִמְּלָכוֹת תְּדַרְכֵי
 תַּעֲטִירְנִי בְּקִצְרְכֶם מִחֲשֻׁבוֹת
 מִמְּכֻלָּאוֹת מַעֲיִנְתֶיךָ נִפְלְאוֹתַי
 מִבְּצֻרֵיהֶם מֵרַעְמִסִּים שֶׁרִשְׁרוֹת

Aclaraciones: Siempre la primera שׁוּא es נַח, aunque esté después de tenu'á guedolá, caso que sucede en pocas palabras arameas del Tanaj: בְּלִטְשָׁאֲצֵר, o del Targum: חֲנִיסִים וְנִסִּיבֹן.

En hebreo, a principio de palabra no hay dos שׁוּאִים seguidas, pero lo hay en arameo, en cuyo caso la primera es נַע, y la segunda es נַח: בְּכַנְשֵׁתָא.

En caso que en arameo se presenten tres שׁוּאִים seguidas, que no están a principio de palabra, la primera es נַח naj, y la segunda נַע na': מְלֵאתְקֻרְבָּא.

Si la letra de la tercera tiene daguash דַּגֻּשׁ, también se pronuncia su שׁוּא: וְלִלְמַדֵּם.

3) Cuando está debajo de una letra que posee דַּגֻּשׁ:

אֲתַכֶּם בְּבִרְיֹת בְּדִיּוֹ בַּסִּבְךָ וְתִהְיֶה
 בְּשֵׁתִי גִדְלוֹ דְּבִרוּ הַשְּׁלוֹ וַיִּגְשׁוּ
 וּמִטָּד זְמָרוּ חֲבָרוּ חֲזִקוּ טַפְכֶּם
 יִדְבְּנוּ יִזְלוּ יַחֲזִקוּ כַּבְּסִי לְזִמְן
 לְטָלָה לְבַכֶּם מִמֶּךָ מִדְּלִי מִלְּבוּא

מְבַכֹּר מְגֹבֵל מְלַבְּדוּ עֵזָד נִצְבָּה
 מְנַהֵר סִפְרוּ עֵמֶד צֵזָד שְׁתֵּהא
 קִימוּ הַדְּבָרִים הַמְּאֵרֵת הַשְּׁבִיעִי
 מְלִפְנֵיךְ מִמְקוֹמוֹ מִרְבְּכֶם מִתְּכוֹת
 נִקְדָּמָה פִּלְטָנִי קִדְשָׁנוּ שְׁבִיעֵנוּ
 שְׁמַחְנוּ שְׁבַתְכֶם רְפְדוּנִי תְּחַדְשׁוּ

4) Cuando está debajo de la primera de una **ת** (letra) repetida:

הַלְּלִי הַלְּלוּ הַנְּנִי הַנְּנוּ הַרְרִי עֲנִנִי
 בְּהַרְרִי גִסְסִין גִּבָּבָה דְּמַמַּת מְלִלִי
 וּפְלָלוּ חִקְקִי יְבָרְכֶךָ יִלְלָת כְּגִלְלוּ
 צִלְלִי רִנְנָת לְהַרְרִי לְחַנְנָה וּבִרְכֶךָ
 כְּהַרְרִי לְצַדִּדִּי מֵעֵלְלִי סִלְלָה
 עֲמִמִּי מֵעַפְפָּה מְחַצְצִין מִתּוֹכְכֶם
 עֲמִמִּיא לְבַבְהֶם רַבְבוֹת שְׁנַנְתֶּם

5) Cuando está después de תנועה גדולה tenu'á guedolá (vocal grande) sin גגינה מעם acento principal.

Diferenciar si es תנועה גדולה acentuada o no, se logra con el conocimiento del idioma.

Según la tradición general, en el תנך se puede distinguir la שוא נע después de תנועה גדולה sin acento, pues se encuentra חסומה [asumá (encerrada), es decir, que en la sílaba inmediata siguiente hay uno de los signos de entonación (מעמיד o מעמים); mientras que cuando es שוא נח (muda) no hay ningún signo en la sílaba inmediata siguiente:

אמרו	אנצלה	ברכו	גדלה
גבלו	היתה	הוסדה	זכרו
דבריו	ילדה	האספו	מדליו
נטעה	נשאו	מצאה	שמרה
ובינו	ויצאו	וירדו	זיתך
יראני	ישבו	מגרך	נלכה
צאתך	תדעון	באידיכם	עיניך
בצאתכם	וייטבו	וייראו	ימינך
עירך	בכיסך	קצירך	תיראי

תִּירְשׁוּ	אִסְרֵי	גִּרְשׁוּ	גְּחִנְךָ
הַיִּשְׁבִּי	וַיֹּאכְלוּ	חֲתָנוּ	יִשְׁבִּיָּה
יֹאכְלֵהוּ	מֵעוֹדֶךָ	יֹאכְלֵמוּ	כְּעֵטִיָּה
לְהַצִּילְךָ	זִבְתֵּי	מֵאֲזָנִים	וּמֵצֵאֲנֶךָ
מֵאֲזָנֵי	אֲמָרִים	יֵצְאֵי	עֲמָדִים
קִרְאֵיו	רִכְבּוֹ	רִפְאֶךָ	רֵאשֶׁךָ
שִׁמְרֵי	שִׁפְטִים	אוֹכְלָה	יוֹמֶךָ
כּוֹכְבֵי	קוֹלֶךָ	גְּבוּלֶךָ	הוֹבְאֵוֹ
זְכוּרֶךָ	טוֹבֶךָ	שׁוֹבֶךָ	כְּסוּתֶךָ
לְבוֹשְׁכֶן	לְיִשׁוּעָתֶךָ	שְׂמֶלְתֶךָ	
וְהַמּוֹפְתִים	מִמּוֹשְׁבַתֵיכֶם		

Según otra tradición, si la שׁוֹא está después de תְּנוּעָה גְּדוּלָה, sin גְּנִינָה טַעַם, acento principal, aunque no esté תְּסוּמָה es decir, el otro טַעַם no está en la sílaba inmediata siguiente, sino se encuentra en cualquiera de las sílabas posteriores, es suficiente para que se pronuncie la שׁוֹא.

Sobre esta tradición ver más adelante último caso de שׁוֹא נָח.

1) Cuando no se cumple ninguna regla de שׁוּא נַע:

אֲבִי אַחֵה אֲרֵאךְ אֲרֵצִי זֶרְעוּ
 בְּמַחְתִּי הֶרְכוּ חֶסְדוֹ יִהְיֶה נִפְשִׁי
 יַעֲטֶה לַיְלָה לְלוֹיִם מִמֶּטֶר מִנְחִיל
 נִטְעֵתִי עֶפְעָפִיז וּמִמְלָכוֹת וַיִּמְשְׁדוּ
 צִלְמוֹ שְׁלוֹיִם וַיִּשְׁמַח וּמִרְפֵּא
 הַגְּבִיִּה אֲצִמִּיחַ מִשְׁפַּע מִגְּבִיִּה
 שִׁמְתַּ תֶּרְפוּ אֲזַרְחָ אֲחִיָּה אֲקָרָא
 אֲרֵפֵא אֲרֵאֵה אֲרֵאךְ חֲדוּהָ חֲצִי
 חֲשַׁבּוֹן חֲרַמּוֹן יְדָכֶם יִחְמָן נֶאֱדָרִי
 נַעֲדָר עֲגֻלָּה בְּנִין בְּבֵאֵר בְּרַפִּי
 גְּנִי דְמִינּוּ הֶלְלֵנוּ הַקְטִינּוּ וּבְבִנָּה

לְפָנַי וַיִּקְחוּ מִנֵּן יִרְדְּפוּ יִשְׁעַי
 כִּסְאוֹ כִּסְאֵי לְבָנוֹת לְמִידְעֵי לְקָהֳל
 מִזְרָח מִנְּחָה מִצֹּת מִצֹּתֵי מִקְצוֹת
 מִשָּׁנָב הִתְעוּ עֲבָרֵי עֲמָדוֹ צְדָקֵי
 שְׂמִיעָה תִּהְיֶינָּה גִדְלוֹ יִכְלוּ חִפְשָׁה
 מִגִּמְרֵי מִבְּטָח מִקְטָר מִקְרָח
 מִרְכָּב מִסִּמָּךְ מִשְׁלָךְ פְּלָחַן קִמְצוֹ
 שְׁלָחַן מִמְרָחֵק וּבִשְׁעָרֶיךָ וַיִּמְצְאוּהוּ

2) Cuando una o dos **שואים** seguidas están al final de palabra, nunca se pronuncian, aunque en alguna de ellas se produzca cualquiera de los casos de **נע שוא**; como, por ejemplo, debajo de las letras **ב ג ד כ פ ת** que después de **נח שוא** llevan **דגש**.

אַתָּה גֵּיָא בִּגְיָא חֲטָא וַיִּחַד וַיִּרְא
 שׁוֹא אַנְתָּ יַפְתָּ יִרְדָּ נִרְדָּ יִדְעָתָּ
 הַקְשֵׁט וְאַשְׁתָּ וַיִּבְךְּ וַיִּרְדָּ וַיִּשְׁק

וַיֵּשֶׁת׃ וְסִכַּת׃ מַהֲרַת׃ נִעַמְתָּ׃ צַחֲקָת׃
 וְטַבְּלָת׃ וַיִּרְדַּת׃ וַרְחֻצַּת׃ חַתְּלָת׃
 וְהִלְכַת׃ וְשִׁמַּת׃ שְׁאֵלָת׃ תּוֹסֵף*׃

*Caso único de פא סופית al final de palabra, en Séfer Mishlé, péreq 30, pasuq 6.

3) Cuando a principio de palabra está el שורוק shuruq ו solo, llamado תנוע קלה seguido de una letra con שוא, la שוא es נח:

וּבְנֵי וּבְנָחָה וּזְרוּעַ וּמְלֵאוּ
 וּלְגַד וְדָבִיר וְדָדָן וּכְבֹּא
 וְלֵאִישׁ וְלֵלוֹי וּמְנוּחָה וּסְעוּ
 וּפְנֵי וּרְאֵה וּרְבוּ וּרְדוּ וּשְׁנֵי
 וּשְׁלַח וּשְׁמוֹ וְתַהִי וְתִשַׁע
 וּפְרֵשׁ וּשְׁכַר וּבְקוּמָךְ וּגְבֻעוֹת
 וּטְלוּאִים וּכְשִׁחַק וּמְבָרָךְ
 וּמְלוּאָה וּמְסַנְּרַת וְנִתְתִּיָּה

וּפְדוּיוֹ וּרְאִיתֶם וּתְהַלְלֶךְ

Esta última regla es flexible, ya que si es necesario, como en caso que la שׁוּא esté en la primera de dos letras labiales:

ב-ו-מ-ף seguidas, la שׁוּא puede pronunciarse:

וּבְבִית וּבְבוֹא וּבְבֹאֹ וּבְבִאָה וּבְבִטְחָהּ וּבְבִנְיֹ
וּבְבִתָּהּ וּמְמַהֵר וּמְמַחָהּ וּמְמַלְאִים וּבְפִרוֹת וּבְפִלְפוּל

4) Después de תְּנוּעָה גְדוּלָה acentuada:

A) Por corresponderle acentuación מְלַעֵיל mile'el (grave):

בֵּיתָהּ עֲלֵיכִי גִשְׁנָה לִילָה לְכֹנָה
דֹּתִינָה וְהִלְאָה מַעֲלָה נְעוּרֵיכִי
פִּלְלָתִי קִדְמָה שִׁבְנָה תַעֲלֹזָה
קִטְנָתִי תִגְלָנָה תִּטְפְּנָה תִּשְׁבְּנָה
וּתִשְׁבְּנָה לְכֹלְהָנָה לְמְנוּחֵיכִי

B) Por producirse el caso llamado "até merajiq" (retroceso):

אֲכִלִּי אִמְרָה הִיתָה יֵאֲמְרוּ יִרְשׁוּ
יִלְכוּ כּוֹכְבֵי מֵאֲזֵנֵי נִטְעָה שִׁבְעָה

Ver más adelante en la lección Reglas del Acento מְלַעֵיל, párrafo el Retroceso.

C) La palabra se halla al final de un פסוק pasuq (versículo), con el signo אֲתַנַּח atnaj, o con algún מַעֲמַם mafsiq (diyuntivo):

אֶכְלֹתִי : הִלַּכְתִּי : יִחַלְתִּי : יִרְשֶׁת :
 וְשִׁבַּעַת : וַיִּשְׁבַּת : וְסִלַּחַת : חִלְמֵנו :
 לְכַדְנוּ : מִצֵּאתֵנוּ : שִׁכַּחְתִּי : שֵׁשֶׁתִּי :
 שִׁמְרַתִּי : יִשְׁאוּנְךָ : לְקַחַת : נִטְעַת :

Ver más adelante en la lección Reglas del Acento מַלְעִיל, párrafo en efseq.

Los casos B y C, que solamente se encuentran en el תְּנַךְ o en Tefilot y Berajot (rezos y bendiciones), se explicarán más adelante en las reglas de palabras de acento מַלְעִיל.

Como en hebreo solamente hay palabras מַלְרַע o מַלְעִיל, la שְׁוָא después de תְּנוּעָה גְדוּלָה (o תְּנוּעָה קְטַנָּה que esté en lugar de תְּנוּעָה גְדוּלָה) acentuada, aunque se cumpla en ella la 4ª regla de la שְׁוָא נֶע, es muda:

יִכְבְּדֵנִי : יִקְרָאֵנִי : יִשְׁחַרְרֵנִי : יִמְצֵאֵנִי :

יִשְׁוָא no תְּסוּמָה jasumá

Sobre la שְׁוָא que viene después de תְּנוּעָה גְדוּלָה sin el acento principal, pero que no está תְּסוּמָה, es decir, que la sílaba inmediata siguiente no tiene un מַעֲמַם, hay dos tradiciones:

Según una de ellas, aunque la תְּנוּעָה גְדוּלָה no lleve el acento principal, si el מַעֲמַם que viene después de la שְׁוָא no se encuentra en la sílaba inmediata siguiente, sino una más después, la שְׁוָא es נָח (muda), pues no está תְּסוּמָה jasumá:

הִרְאִיּוֹת : בְּרֵהִטִּים : בְּרַחֲבָה : לְרוּיָה :

הַרְחִלִים הַרְבִיעִי הַנְּרִשְׁנִי לַרְבֵּה
מַרְבֵּה הַרְפֵּאִים יוֹנְקוֹתַי עֲדוֹתֶיךָ
אַרְחוֹתֶיךָ בְּאַרְחוֹתַי לַרְשָׁפִים
מַרְפִּידִים בְּאוֹצְרוֹתַי בְּהַנְּבֵאתוֹ
וְשִׁטְרֵיכֶם יוֹנְקוֹתַיָּה נֹרְאוֹתֶיךָ
קִרְאתֶיךָ תּוֹצְאֹתַי בְּמוֹשְׁבוֹתָם
מֵאוֹצְרוֹתַי מוֹסְרוֹתַיִמוֹ תוֹלְדוֹתָם

Según la otra tradición, si la שְׁוֵאָה está después de תְּנוּעָה גְדוֹלָה sin el טַעַם גְּבוּהָ טַעַם acento principal, no es necesario que el טַעַם esté exactamente en la sílaba inmediata siguiente, y la שְׁוֵאָה es נַע.

Cuando la palabra de la שְׁוֵאָה está unida a otra por medio de un מְקַרֵּף, como todo se considera una sola palabra, y el acento se encuentra en la segunda palabra, la שְׁוֵאָה no está חֲסוּמָה y es נַח.

Si la primera palabra llegase a poseer un מְעַמִּיד, éste se denota muy levemente:

אַלְכֵה נָא הִיתָה בָּם וַיֹּאמְרוּ לָךְ
וּסְפֵרָה לָּהּ וְקִרְאוּ לּוֹ כִּי־אֲרַכּוּ לּוֹ
לְהַלְכֵי־תָם נִסְפַר מִר עַרְבֵי־נַחַל

וענתה בי ילדה לו שבעה לה

Ejemplos de palabras en las que hay שוא נח y שוא נע, o viceversa, y no hay en ellas la regla de no חסומה:

בהיותכם וברצונך וחרמש
 וכיראתך כצדקך מלכותך
 ונשען ונתנך צדקתך ולהיתך
 ויכוננה ויכוננוני ושבעים
 ורוממתי ויקדשהו ולגדלתו
 ולרוזנים לראתכם שמעתם

Para recordar las cinco reglas de la שוא נע, se utilizan como clave las cinco primeras letras del Alef-Bet. Se considera que coincida con la primera letra de la regla correspondiente, o la relación con el valor numérico. Ver valores numéricos de las letras en la última página.

REGLA	Seña	Letra
Al principio de palabra	1	א
La segunda de dos שוא seguidas	2	ב
Después de תנועה גדולה sin el acento principal	גדולה	ג
En la primera de dos letras iguales seguidas	רומות*	ד
Debajo de una letra que posee דגש	תדגש*	ה

*También se puede usar en forma invertida: דגש רומות

LOS JATAFIM

הַחֲטָפִים

A veces la **שׁוּא** se une con **קָמִץ**, o con **סְגוּל**, o con **פְּתַח**, y forman en conjunto una sola **תְּנוּעָה** tenu'á (vocal) cuyo sonido es de acuerdo con lo que se expone a continuación.

La sílaba de un **חֲטָף** nunca lleva el acento, ni vienen dos **חֲטָפִים** seguidos; y la **שׁוּא** que vinieré después es **גָּח**.

Jataf caméts	חֲטָף קָמִץ	○	ט:
אֲנִי	אֲנִיָּה	דְּמִי	חֲלִי
רֵאִי	רֵאִיָּה	רְנִי	רֵאִי
אֱהִלּוּ	אֱהִלִּי	אֲנִיּוֹת	אֲשַׁקָּה
הַצְרִי	הַצְרִיָּה	חֲלָף	אֲרַחֹת
נַעֲמִי	נַעֲמִיָּה	בְּמַתִּי	חֲדָשִׁיו
אֲפַשְׁעָה	בְּאֱהִלִּים	בְּסַעֲרָה	הַחֲרַב
וּסַעֲדָה	וְאֲצַרְנָה	חֲמָרִים	חֲרַבּוֹת
טַהֲרָה	יַעֲמַד	מַעֲמַד	סַבְּלוֹ
פַּעֲלוֹ	צַהֲלָה	שִׁבְלִים	מִמַּחֲרַת
כַּתְּנַת	עֲפָאִים	עֲפָרִים	צַהֲרִים
תֹּארוֹ	עֲפָרִים	בְּאֱהִלִּיכֶם	תִּשְׁעִשְׁעוּ

Jataf segol

חֲטָף סֶגוֹל

E

:::

אֶהֱבֵךְ אֶהְיֶה אֶחָזֶה אֶמַת אֲנוּשׁ

אֶעֱבֹר אֶעֱלֶה בְּאֵמֹר בְּאֵרֶת

אֶעֱשֶׂה בְּהֵמַת הָאֵיזִן הָאֵרִיךְ

הֵבִיאוּ הִוֵּה הִחִיָּה הִיּוֹת

הִיִּיתֶם הָעֵבִיר וְאָכַל וְהִחֲזִיק

וְעִזּוּ נְעִזּוּ וַיֵּאחֲזוּ וַיֵּאסֹר

יֵאָרֵב יֵאָתֶה יֵהָמוּ יֵחֲזֶה יֵחַנֵּן

לֵחִיָּה מֵחַצֵּת נֵאָסַף נֵאָהֱב

נֵאָמַן נֵאָכַל נֵאָכַל נֵחַלֵּף

נֵהַנְּתִי אֵילוֹתַי אֶעֱלֶנּוּ יֵהַמִּיּוֹן

תֵּאָנֵר תֵּאָחֲזוּ תֵּאָלֵף תֵּחֲזִינָה

Jataf pataj

הֵטף פֶּתַח

A

-:

Debajo de: א - ה - ה - ע se pronuncia: A.

אֶדְרֵי אֶחָי אֲנִי אֶרִי אֲשֶׁר הִדַּם
בְּאֵכָה אֶהֱלֵלָה אֶחֻזַּת אֲנַחְנוּ
אֶצְוֹךְ אֶרֹמְמֹךְ בְּכֹהֲנָיו הִדְרֵי חַיִּי
הֵלֵא הֶלְכָה הֵרִי אֶהָבָה אֶהָבִיו
תִּאֲמִים חֹזֵק חֲצִי יֶהֱלֹךְ כֹּהֲנֵי
לֶהֱלֹךְ אֶחָרָיו מִהָרוּ חֲנֹךְ לֶחֲצִי
טַחְנוּ בַּחֲמִשָּׁה הַחֲדָשָׁה חֲלוּם
חֲסָדִים לְטַהָרֵם יַחֲלוּף לְחֹזֵר
נֶחֱלָה עֵבֵר נֶחֱלִיף רַחֲמָיו עֵבְדָיו
עֲנִבְךְ עֲנוּה עֲלֵיכֶם עֲנֵנוּ עֲנֵנִי
עֵשָׂה בַּעֲדָה בַּעֲדוֹ טַעֲמֵי טַעֲנוּ

יַעֲזֹב וַיַּעֲבֹר יַעֲמֹד לְצַבְעָךָ פַּעַמוֹן
 וּלְזֹרְעָךָ אֶהְלֶלְךָ רַחֲמִים נַעֲשֶׂה
 בַּחֲצֵרֶיךָ הַחֲמֹדוֹת הַחֲרָדִים
 וּמִמְהָרִים מִשְׁאֲרָתָם תַּעֲשִׂינָה

Cuando la פתח פתח está debajo de una letra que no es
 ע - ח - ה - א indica que la שוא es נע y debe pronunciarse como
 si sólo fuera una שוא.

בְּרַכּוּ בְּרַכְנֵי גִזְזֵי בְּעַנְנֵי בְּשִׁבְבֵי
 הוֹלִיכָךְ וַיְכוֹנְנוּ כָּלְלוּ מִהָרְרֵי
 נִסְסָה סִלְלָה צָלְלוּ עַמְמֵי רִנְנָת
 בְּהָרָרָם וַיִּתְרַצְצוּ מִרוּמְמָתְךָ
 רַבְּבוֹת שִׁגְגָתוֹ רוּמְמוֹת בְּחַצְצוֹן
 הַתְּבָרְרוּ מִהָרָרָם תֹּאכְלֵנָה
 בְּהַתְּחַנְנוּ הַמוֹלִיכָךְ קוּמְמֵיֹת

שִׁגְגַתֶּם וְאֵרוֹמְמָנְהוּ מִמֵּתְקוֹמָמָם

Algunas congregaciones casi siempre pronuncian al חֲטָף פֶּתַח A. Este caso mayormente sucede cuando se cumple alguna de las reglas de שׁוּא נֶע.

En varios términos que figuran en el תְּנַךְ, aplicables a la 4ª regla de שׁוּא נֶע, o sea, cuando la שׁוּא está en la primera de dos letras iguales, en base a cierta tradición, algunas ediciones imprimen un חֲטָף פֶּתַח en lugar de שׁוּא.

En este texto, varios de esos términos fueron citados en las dos formas de escribirlas, cada una en su respectiva lección.

Hay quienes utilizan como sistema para acordarse de los casos, en que las tradiciones difieren, las siguientes palabras:

אֲכִילָה בְּרָכָה גְּרוּלָה דּוּמוֹת

Si en una palabra no se cumple ninguna de estos claves, ambas tradiciones lo pronuncian como una שׁוּא:

אֲמָרוֹת

Cuando está después de שׁוּרוּק ו, que viene solo al principio de palabra, llamado תְּנוּעָה קְלָה, el חֲטָף פֶּתַח siempre se pronuncia A:

וְזָהַב וְשָׁמְעוּ וְשָׁמְעוּ וְשָׁמְעוּ
וְשָׁמְעוּ וְשָׁמְעוּ וְשָׁמְעוּ וְשָׁמְעוּ
וְשָׁמְעוּ וְשָׁמְעוּ וְשָׁמְעוּ וְשָׁמְעוּ

En algunas ediciones, siguiendo otra tradición, en algunos de estos términos se imprime solamente una שׁוּא en cambio de חֲטָף פֶּתַח.

Es conveniente que el alumno también vea en otros textos ejemplos de las reglas aquí enunciadas.

CASOS ESPECIALES DE שְׂוֹא נֶע, DESPUÉS DE קִטְנָה, QUE SE ENCUENTRAN EN EL תִּנְדָּה.

En el תִּנְדָּה pueden presentarse los siguientes casos:

1) Una תְּנוּעָה קִטְנָה en lugar de תְּנוּעָה גְדוּלָה que debería estar según la norma regular de escribir esa palabra. En este caso, la שְׂוֹא que venga seguidamente se pronuncia.

Estos casos ocurren con el חִירִיק גְּדוּל y el שׂוּרוּק, que son remplazados por el חִירִיק קָטָן y el קְבוּץ respectivamente.

יִשְׁמַךְ וַיֵּאכְלֶךָ הַמַּאֲכֵלֶךָ וְהוֹתִירֶךָ וְהִיטְבֶךָ
לְהִיטְבֶךָ וַיִּקְצוּ וַיֵּרְאוּ וַיִּרְדּוּ וּפְנִיחִים יִשְׁנוּ

וְאִמְשֶׁךָ גְּנַבְתִּי וּגְנַבְתִּי לְלֹאת גְּבֻלֶךָ
גְּבֻלְכֶם גְּמֻלֶךָ גְּמֻלְכֶם גִּסְרֶךָ יִגְרֶךָ

וַיִּתְיַלְדּוּ : קִטְנָה . פֶּתַח .

La debida escritura generalmente se conoce gracias a que la palabra, concorde con la gramática, figura en otros lugares del תִּנְדָּה.

Cuando se escribe חִירִיק קָטָן o חִירִיק גְּדוּל o חִירִיק גְּדוּל en vez de חִירִיק קָטָן o חִירִיק גְּדוּל o חִירִיק גְּדוּל, respectivamente, se dice que está en כְּתִיב חִסָּר (escritura incompleta).

Si ocurre viceversa, se dice que está en כְּתִיב מְלֵא (escritura completa).

2) Cuando una palabra, que según algunos textos lleva פֶּתַח en una sílaba, figuraba en otros textos con una שְׂוֹא en cambio; según una tradición, a pesar de estar después de קִטְנָה, la שְׂוֹא es נֶע.

כְּנַרְוֹת (כְּנַרְוֹת) (Yehoshúa, péreq 12, pasuq 3) סִבְכִי (סִבְכִי) (Yeshayahu, péreq 10, pasuq 34)

רְצֻפָּה (רְצֻפָּה) (Yejezquel, péreq 40, pasuq 17) הֲרֻצְפָּה (הֲרֻצְפָּה) (Idem)

וְהֲרֻצְפָּה (וְהֲרֻצְפָּה) (Yejezquel, péreq 40, pasuq 18) רְצֻפָּה (רְצֻפָּה) (Idem, péreq 42, pasuq 3)

גְּדָרוּ (גְּדָרוּ) (Tehilim, péreq 76, pasuq 12) רְצַפְתָּ (רְצַפְתָּ) (Ester, péreq 1, pasuq 5)

Hay dos tradiciones sobre la lectura de la palabra siguiente:

יְבִיתִי - יְבִיתִי (Tehilim, péreq 51, pasuq 19)

חֲסוּמָה שׁוּא נָח DESPUÉS DE תְּנוּעָה קַמְנָה y QUE ESTÁ

En los casos citados de שׁוּא después de תְּנוּעָה קַמְנָה, la שׁוּא siempre está חֲסוּמָה (encerrada entre dos טְעָמִים).

Pero que una שׁוּא después de תְּנוּעָה קַמְנָה esté חֲסוּמָה, no significa que la שׁוּא deba ser נָע (movil), y puede ser נָח (muda).

Ver séfer (libro) "Minjat Shay", en Yeshayá, פֶּרֶק פֶּרֶק péreq (capítulo) 54, פָּסוּק pasuq 12, y en Irmeyá, פֶּרֶק 20, פָּסוּק 9.

בְּשֵׁתִי קָרְבוֹ הַמַּעַט סְלֵעֵי מִרְכְּסֵי אֲרֻת
 יִבְתְּנוּ יַחְטֹף בְּדָכָד כָּלְכָל כָּסָאוֹ לְטְבוּחַ
 לְמַחֹת סְלָכָה סִסְמֵי סְפָרֶת צִקְלָג שְׁבִמָה
 שְׂרֵשֶׁת בְּהִיּוֹתְכֶם וּבְמִנְאֵפִים וַיְבָרְכֵהוּ
 וַיְחִי וַיְהִי וַחִיו יִתִּיה וְנִתִּיה תִּתִּיה תִּחִיו

La letra ה con שׁוּא נָח en medio de palabra, no tiene sonido, pero se hace una pausa imperceptible:

בְּהִיּוֹת וַיְחִי וְנִתִּיה יִתִּיה תִּתִּיה לְהִיּוֹת
 מְהִיּוֹת גְּהִיּוֹת נְהִיּוֹת תְּהִיּוֹת תְּהִיּוֹת

Otro sistema para determinar שׁוּא נָח y שׁוּא נָע

Hay una tradición que utiliza las cuatro primeras reglas de שׁוּא נָע, según lo expuesto en el presente texto, pero difiere en la 5ª regla y sus derivaciones; estableciendo que en forma general la שׁוּא es נָע si se encuentra חֲסוּמָה, tanto después de תְּנוּעָה גְּדוּלָה como de תְּנוּעָה קַמְנָה; y en lo particular, es necesario conocer las excepciones, como las que figuran en la lección anterior, a través de la práctica de la lectura.

Las excepciones son únicamente después de תְּנוּעָה קַמְנָה, porque cuando la שׁוּא se encuentra después de תְּנוּעָה גְּדוּלָה y está חֲסוּמָה, seguro es שׁוּא נָע.

Caméts jatuf

קָמִץ חֲטוּף

○

○

Caméts catán

ד

Quando la קָמִץ se pronuncia: O, se considera קָמִץ חֲטוּף.

La הֶבְרָה de un קָמִץ חֲטוּף nunca lleva un טַעַם, ni vienen dos קָמִץ חֲטוּף seguidos. Y es en los siguientes casos:

1) Antes de una שְׂוָא en uná הֶבְרָה sin ningún טַעַם:

אֲזַנְךָ הַגְּלָה הַכְּמָה חֲדָשׁוּ צִרְכְּךָ

אֲמַנְם אֲרַחֹת גְּפִרִית דְּכִים יִפּוּ

כְּתַבְּם מִשּׁוֹר עֲבָדוּ עֲבָרִי עֲזָרְנִי

עֲמָדוּ עֲמָדִים פִּקְדֵי צִרְעָה קִדְקִד

קִדְשֵׁי קִרְבֵּן רַחֲבוּ שְׁמֵעוּ תִקְטֹר

בְּלִמְדֵי בְטָנִים יַחֲנֵךְ בְּאֲמִנָה

דְּבִאֵךְ בְּחֹזֶקָה בְּהִשְׁמָה בְּאֲמָרִים

כְּאֲמָרִים כְּעֵבָרִים בְּקִדְשׁוֹ בְּשִׁכְבְּךָ

הִנְתִּקוּ הִרְאֵת וּלְעֲבָדוֹ וּלְדַבְּקָה

וּרְהַבְּם וּמִשְׁמָרוֹ יִכְלֹתִיו כְּתַנּוֹת

מִקְדָּשֵׁי מִתְנִים מִגְרֵנָה קִדְשֵׁךְ
 מְרַחֲכֶם מִמִּתְנֵי קִדְקָדוֹ שֶׁלִּשְׁתֵּן
 הִיחַבְרֵךְ מִסְלֵתָה צִרְכֵיכֶם
 קִרְבָּנוֹת אֲרַחֲתֵיהֶם כְּשִׁמְעֶכֶם

Según una tradición anula la 4ª regla de שְׁוֹא נֶע, y según otra tradición no la anula:

שֶׁרֵרֵךְ יִשְׁדָּדֶם וְשִׁדְדוֹ חֲנֻנִי*

*Según otra tradición, en la ה de la última palabra hay מַעְמִיד ma'amid, entonces la קִמְזַן es תְּנוּעָה גְדוּלָה, y se pronuncia א, y la שְׁוֹא es נֶע: חֲנֻנִי

2) Delante de una letra con דְּגִשׁ (no de מְפִיק) y la הֶבְרָה de la קִמְזַן no está acentuada:

אִמְזַן גְּזִי חֲגִי כָלוּ כָסוּ עָזִי רְנִי
 רְנוּ חֲנִי חֲנִנוּ חֲנִנִי חֲנוּנוּ יִחְנִנוּ
 בְּעֵזֶךְ הַשְּׁמָה יִבְזוּם יִשְׁלוּךְ מֵרַת
 לְשִׁרְךְ מֵאֲדָם מֵאֲדָמִים סְלוּהָ
 שִׁרְךְ תִּחְנַם תִּחְנְהוּ לֹא־כֶרַת

Pero antes de מְפִיק (דָּגֵשׁ en la ה final) se pronuncia A:

בַּהּ לָהּ אֶתְהָ אֹתְהָ אִמָּה כַּפָּה
 בֵּיתְהָ יִסְדָּה מְטוּבָה נִגְדָּה נִדְרָה

Si la קָמֶץ está en una הֶבְרָה acentuada se pronuncia A:

אֲנָה אֶתְהָ דָמוֹ וְשִׁבוּ יָדְמוֹ
 יִקְלוּ יִתְמוּ יִמָּה לָמָה מִטָּה
 רַבָּה רַבּוּ רָמוֹ שָׁמָה מְלִמְטָה

Excepción particular: Según esta regla, la palabra בְּתִים, cuya traducción es "casas", debería pronunciarse "botim", pero, en realidad, se pronuncia "batim".

Esto es debido a que el דָּגֵשׁ no es propio de la palabra, sino lo lleva en reemplazo del י, que está en la raíz que es la palabra בֵּית, que falta en las desinencias; y, además, para diferenciar esa palabra de la familia de palabras homónimas cuya acepción significa "desolación", בְּתָה en hebreo. Ver libro Minjat Shay.

Esta excepción rige también para todas sus desinencias:

בְּתִי בְּבִתִּי בְּתִיךָ בְּתִיךָ בְּתִיךָ בְּתִינִי בְּתִימוֹ וּבְתִים בְּבִתִּי
 בְּתִיךָ בְּתִיךָ בְּתִיךָ בְּתִינִי בְּתִימוֹ וּבְתִים בְּתִיכֶם בְּתִיכֶם

3) Cuando está antes de un מְקַף (raya que une dos palabras) o en caso que esté remplazado por מְעָמִים que cumplen la misma función, siempre que la קָמֶץ esté en una הֶבְרָה compuesta (מְעָמִיד o מְעָמֵם entre dos consonantes), y no lleve ningún טַעַם:

בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּכְל־קָרְבִי
וּבְכָל־מְאֵדֶךָ וַיִּפְתַּר־לָנוּ וַיְגַד־לְחַסְדֹּךָ
וּקְנִימָךְ בְּשֵׁם בְּסִבְךָ־עֵינַי זְכַר־זֹאת
יִחַקֶּר־זֹאת יַעֲבֹר־נָא יִשְׁכַּךְ בְּטַח
כָּל־בְּרֵךְ כָּל־טוֹב לְכַרְת־עֲצִים
כָּל־קָהֵל כַּצָּרֶף־כֶּסֶף לְשִׂאֵל־אֶכֶל
מַרְדְּרוֹר מִלֶּךְ־עַלְיָנוּ מִשַׁל־בְּנוֹ
מִקָּרֵב־לִי שִׁכַךְ־אֶרֶץ שֶׁל־שֵׁר־אֱלֹהִים
שִׁפְט־צֶדֶק תִּסְפַּר־לְךָ תִּשְׁב־נָא

Con los טעמים llamados en conjunto 'olé veyored עולה ויורד, que remplazan al מְקַרֵּף en su función, se cumple la misma regla:

יַעֲמִם לָנוּ יַחֲשֵׁב לִי אַחֲשֶׁךְ פִּי

Si lleva un מְעֵמִיד, u otro טעם, se pronuncia A:

שֶׁת־לִי גִר־שֵׁם כְּתַב־הֹדֵת יִסְדֵּה־מִלַּח

La palabra כל en casi todos los lugares viene seguida de מקף, pero cuando no viene seguida de מקף y lleva algún טעם; se pronuncia A:

וְכֹל בְּשָׁלֹשׁ כָּל עֲצַמְתִּי כָּל אַחִי-רֵשׁ

'La palabra וְכֹל se refiere a una medida.

En algunos pesuqim en la palabra העם se encuentra el קמץ antes de מקף sin טעם, pero de todas maneras se pronuncia: A, porque la הברה anterior lleva un מעמיד, y, entonces, el קמץ no lleva מעמיד pues no vienen dos מעמידים seguidos.

En la palabra ים, la falta de un טעם es un defecto de impresión:

הָעַם-הַזֶּה הַיָּם-אֲנִי יָם-הַמֶּלַח יָם-כְּנֹרֶת

Si la קמץ está en una הברה simple (una sola אות con su תנועה) se pronuncia: A.

Nota: Recordar que las letras א y ה, cuando no tienen תנועה, no tienen sonido. Por eso no conforman a la הברה anterior en compuesta.

אֲמַצְא-הֵן בְּאֵ-שִׁמָּה וּמַצְאֵ-הֵן

וְיִקְרָא-אֶרֶץ וְנִשְׂאֵ-בָם וְיִקְרָא-שֵׁם

יִמַּצְאֵ-טוֹב יִרְפֵּא-לְךָ קִרְאֵ-שִׁמוֹ

אוֹצִיֵּא-נָא אֲכַלֶּה-אִישׁ אֶסְפֶּה-לִּי

מִה-אֲדִיר נְגִדָה-נָא נִשְׁמַחֶה-בוֹ

נִשְׂחֶה-נָא שְׂכַנְהָ-לָהּ שְׂבַעֶה-לָהּ

יִלְדֶה-לוֹ תִנְהָ-לָנוּ לְקַחֶה-זֹאת

הוֹשִׁיעָה לְמוֹ סִפְרַתְּהָ אֶתְהָ יִסְדַּתְּ * עֵז

*La terminación ת supone que después hay una ה final.

4) Cuando después de vav ו vocalizado con פִּתּוּחַ , o sea: ו vienen dos קָמֶץ seguidos , el segundo se pronuncia O:

וִיבֹל וִיגֹז וִיגֹר וִיהֵם וִיחֵם וִיחֹן

וִימֹד וִימֹל וִינֵם וִיסֵב וִיעֵף וִיפֹג

וִיקֹץ וִיצֵם וִיקֵם וִירֵם וִירֵץ

וִישֵׁב וִנִסֵּב וִנִשֵּׁב וִתִּחֵם וִתִּנֵּם

וִתְעֹז וִתְקֵם וִתְרֵם וִתְרֵץ וִתְשֵׁב

También la palabra וִיקֵם en Iyob, péreq 22, pasuq 28.

SISTEMAS ACTUALES PARA FACILITAR LA LECTURA

Actualmente, en ciertos textos perfeccionados, aun en lecturas que no pertenecen al תִּנּוּךְ, colocan un מְעַמִּיד en la הִבְרָה del קָמֶץ רֶחֶב, que se pronuncia: A, cuando está antes de שׁוּא, a fin de diferenciarlo del קָמֶץ קָטָן, que se pronuncia: O.

Unos textos imprimen el trazo del קָמֶץ קָטָן un poco más largo para diferenciarlo del קָמֶץ רֶחֶב. También marcan un poco más largo al שׁוּא גֶע (que se pronuncia) para distinguirlo del שׁוּא נָח (mudo).

Otros textos colocan un מְעַמִּיד, o un מְאַרְיָד, en la הִבְרָה acentuada de las palabras de acento מְלֻעִיל (grave), siendo las demás, que no los llevan, de acento מְלֻרַע (agudo).

LA HABARÁ (la sílaba) הַהֲבָרָה

Las **הַבְּרוֹת** habarot (sílabas) pueden ser:

A) **פֶּתוּחָה** petujá (abierta), o **פְּשׁוּטָה** peshutá (simple), cuando solamente posee una **אוֹת** (consonante) y una **תְּנוּעָה** (vocal):

בָּ גָ דָ הָ וּ כִי מֵ לְ שׁוּ תוּ

B) **סְגוּרָה** segurá (cerrada), o **מְרֻכְבֶּת** murkébet (compuesta), si posee: **אוֹת** y **תְּנוּעָה**, **אוֹת**:

אֵ אֵ בֵם דֵר הוּם הֵר חוּל כֵם מֵאל נֵו סוּד עֵד רֵים שֵם תוּךְ

Las letras **א** y **ה** sin **נְקוּדָה** necudá (puntuación que indica una **תְּנוּעָה**), y las letras **ו** y **י** cuando no se pronuncian, no conforman a la **הַבְּרָה** habará (sílabas) en **סְגוּרָה**.

Una **אוֹת** cuya **נְקוּדָה** es una **שׂוּא** o un **הֶטֶף** nunca se acentúa, no es considerada por sí sola como **הַבְּרָה** y conforma con la anterior o con la posterior una sola **הַבְּרָה**. En ciertos casos, puede considerarse como **הַבְּרָה** intermedia entre dos **הַבְּרוֹת** cuando cada una posee **טַעַם**.

Las **הַבְּרוֹת** que son **מְרֻכְבוֹת** murkabot (compuestas) también llamadas **סְגוּרוֹת** segurot (cerradas), están seguidas de una letra **דְּגוּשָׁה** degushá, es decir, que posee **דְּגֵשׁ**, o de una **נְחָה**, o de una **שׂוּא נֶע** en la primera de una letra repetida.

Cuando una letra que es de las que pueden llevar **דְּגֵשׁ**, no lo lleva, se dice que está **רְפוּיָה** refuyá.

En los siguientes ejemplos las **הַבְּרוֹת סְגוּרוֹת** (o **מְרֻכְבוֹת**) están denotadas por un círculo por encima de ellas, y las **פֶּתוּחוֹת** (o **פְּשׁוּטוֹת**) por una raya:

בָּרָא לַיְלָה הַנִּגְנִי וְזָמְרוּ לַגִּנִּי מִיָּמָיו מִקְנֵה פָּנִים שְׁלֶחָן תִּבְּל

TE'AMIM (Signos de entonación) טַעָמִים

los te'amim, marcan la cadencia musical en la lectura de los פְּסוּקִים pesuqim (versículos) del תַּנְכּוּךְ.

Mayormente indican la נְגִינָה (acentuación).

Además, señalan los sintagmas de los פְּסוּקִים de los כתְבֵי הַקֹּדֶשׁ kitbé Hacódesch (Sagradas Escrituras), siendo así uno de los elementos principales para la interpretación de los mismos.

Casi todos los טַעָמִים se colocan encima o debajo de la הֶבְרָה que lo lleva, nunca en la הֶבְרָה que lleva una שׁוּא, la cual puede llevar a veces un מַעְמִיד, que no indica la נְגִינָה, y no sabemos su motivo. El nombre גַּעֲיָא con el cual se denomina al מַעְמִיד en estos casos, se debe a que sus letras suman el valor numérico de las veces que sucede en el תַּנְכּוּךְ.

Cuando el טַעַם va debajo de la palabra, se coloca después de la תְּנוּעָה de la letra que lo contiene, excepto dos טַעָמִים que se colocan antes de la palabra.

טַעָמִים EMPLEADOS EN EL JUMASH (Pentateuco), minhag sefaradí.

זֶרְקָא שׁוֹפֵר-הוֹלֵךְ סְנוּלְתָא פְּזֵר-גְּדוֹל תְּרַסָּא
 תְּלִשָּׂא אֲזֵלָא גְּרִישׁ פְּסָקָא רְבִיעַ שְׁנֵי-גְּרִשִׁין
 דְּרַגְנָא תְּבִיר מְאֲרִיד טְרַחָא אֲתַנַּח
 שׁוֹפֵר-מְהַפֵּךְ קְדָמָא תְּרִ-קְדָמִין זְקָף-קָטוֹן
 זְקָף-גְּדוֹל שְׁלִשְׁלֵת תְּרִי-טַעֲמֵי יְתִיב סוֹף פְּסוּקִי:

El sof pasuq סוֹף פְּסוּקִי (final de versículo) está indicado por un מַעְמִיד en la palabra, luego de la palabra, dos puntos gruesos.

El אֲזֵלָא se distingue del קְדָמָא, de igual trazo, porque siempre está antes del גְּרִישׁ.

Una tradición llama al תַּלְשָׁא גדולה: תַּרְסָא, y al תַּלְשָׁא קטנה: תַּלְשָׁא.
Otra tradición invierte los nombres, es decir: תַּרְסָא תַּלְשָׁא.

Cuando los dos signos del תַּרְ-קַדְמִין se encuentran separados, el primero indica la הַבְּרָה con נְגֻנָה (sílaba acentuada):

אָבִיָּה אָבִיךָ בְּקֹר הַבְּאִתִּי הַחֲלָב הַמַּיִם הַנְּפֹשׁ
וַיֹּאמֶר וְקָמוּ וְרַחֲב זֶרַע יֵאָכְלֵנוּ לָנוּ מִלְמַטָּה
מִשְׁפָּחַת עָלֶיךָ פִּרְחַת שְׁמֵעֵתִי וְאִבּוֹאָה וְתִבְלַעְנָה

Salvo que el primero esté antes de שׁוּא נַע o de חֲטָף, pues en estos casos, indudablemente, la נְגֻנָה (acentuación) está después de la שׁוּא o del חֲטָף, y el primero sólo cumple la función de un מְעַמֵּיד:

הַאֲהָלָה

Esta regla se aplica para cualquier otro מְעַם que esté antes de un חֲטָף, y sea el único מְעַם que lleve la palabra.

רַחֲקָה רַחֲקוּ צַעְרָה פָּחַדוּ פְעֵלִי

Cuando el אֲזֵלָא y el גְּרִישׁ están sobre la misma palabra, el acento lo indica el segundo, y el primero cumple la función del מְעַמֵּיד, por tanto, si hay una שׁוּא entre los dos, como la שׁוּא está jasumá es נַע:

וַיֵּרְדוּ וּמָלְאוּ וְנָשְׂאוּ וְנָתְנוּ וְנָתַנְךָ מִמּוֹשְׁבֵיכֶם

מְעַמִּים que pueden no estar en la sílaba acentuada:

A) Los סְנוּלְתָא תַּלְשָׁא וְרַקָּא סְנוּלְתָא תַּלְשָׁא

Que siempre se colocan en la última letra, aunque la palabra sea de acento מְלַעֵיל:

אֲלִיךָ אֲנַחְנוּ בְּטַחְתִּי הַקֹּדֶשׁ וּכְכָה טָרַם לְפָנֶיךָ
מִטְהוּ מִסֵּךְ נִשְׁפַּכְתָּ פַחַד רַעְהוּ שְׁמֵעֵת תּוֹדִיעֵנִי

אֲחִינוּ אֲשֶׁתְּךָ בְּבֵיתְךָ הָאָרֶץ הֲרָקִיעַ יִשְׁכְּבוּ
 לְבָבְךָ לְשַׁלְּחֵנוּ מִצָּרִים עֲלֶיךָ פִּעֲנֵת תִּשְׁמְרוּ
 אָרֶץ בְּעוֹדֵנִי הַשְׁקִיפָה הָעֵידוֹתִי וְהַסִּירָה וַיֹּאמֶר
 וַיַּעַל וּמִפֶּתַח וַתֵּהָר לָחֶם לָמָּה רָאִיתִי קוֹדֵשׁ

B) El תָּרְסָא, que siempre va adelante de la primera הֶבְרָה:

אֲדַמְתְּךָ בְּיַדְךָ וְהָאֲבָנִים וְהִיתָה וְהִקְרִיבוּ וְזָרְקוּ
 וַיֹּאמֶר וַיָּבֵאוּ וְנָתַנוּ וְעָנְתָה יַעֲקֹב כָּל תִּימְנָה

Cuando sucede alguno de estos últimos casos, puede encontrarse en algunas impresiones el טַעַם repetido sobre la misma palabra; uno sobre la letra correspondiente según lo expuesto, y el otro sobre la הֶבְרָה que se acentúa, debiéndose prestar debida atención.

C) El יֵתִיב, que siempre está ubicado antes de la palabra. Aunque no indica la הֶבְרָה con נִגּוּן casi siempre está en monosílabos o en palabras de dos הֶבְרוֹת con acento מְלַעֵיל.

אִישׁ הֵן כִּי אֱלֹהֵ הִבָּה זָרַע יַעֲן כִּכָּה לָמָּה שִׁבַּע

Por su función, los טַעַמִּים se clasifican en:

A) מְלָכִים (reyes), también llamados מִפְּסִיקִים (disyuntivos).

Cumplen la misma función de los signos de puntuación del idioma español y a su vez se dividen en cuatro grados.

1) קְסָרִים (emperadores):

Equivale a punto final o a punto y coma: a סוּף פְּסוּק:

Equivale a punto y coma y, eventualmente, a punto: b אֲתַנָּח

2) מְלָכִים (reyes). Equivalen a punto y coma o coma:

סְגוּלָתָא^c שְׁלִשְׁתָּא^d זְקַף־קָטוֹן^e זְקַף־גְּדוֹל^f מְרַחָא^g

3) מְשֻׁנִים (visires). Equivalen a coma:

רְבִיעַ^h זְרָקָאⁱ נְקַדְמָא*^j גִּיתִיב^k תְּבִיר^l

4) שְׁלֵשִׁים (oficiales). Equivalen a coma:

פְּזוּר־גְּדוֹל^m תְּרַסָּאⁿ גְּרִישׁ^o שְׁנַי־גְּרִישִׁין^p פְּסִיק^q תְּרַקְדָּמִין^r

Los gentiles los llaman: máximos, mayores, menores y mínimos respectivamente, y los clasifican en este orden: 1) a b c d 2) e f g h 3) i j k l 4) n o p l m q.

En los libros del חֲמֵשׁ הַמָּשׁ (Jumash (Pentateuco), cuando se quiere indicar una pausa mayor, después del סוּף פְּסִיק correspondiente, se utilizan las letras פּ y כּ, que equivalen al punto y aparte del español.

Una tradición considera al קַרְנֵי פָּרָה, compuesto de un תְּרַסָּא y un תְּלָשָׁא como un טַעַם aparte, מְפַסִּיק de la cuarta categoría.

El קַדְמָא, cuando es טַעַם מְפַסִּיק (diyuntivo), se lo coloca en última letra de la palabra. Algunos, a este קַדְמָא, a fin de distinguirlo, lo llaman פֶּשְׁמָא, pero no es la denominación original sefaradí. También se lo llama גְּדוֹלָה קַדְמָא.

Si está después de שׁוּפְר־מְהַפֵּךְ, seguro es טַעַם מְפַסִּיק.

B) מְשֻׁרְתָם (conjuntivos), también llamados מְחַבְרִים (siervos).

Indican la relación lógica de las palabras que los llevan con las siguientes, aclarando el sentido del texto.

שׁוּפְר־הוֹלֵךְ דְּרַגְנָא אִזְלָא תְּלָשָׁא מְאַרְיָךְ קַדְמָא*
שׁוּפְר־מְהַפֵּךְ תְּרִי־טַעַמֵי

El מְאַרְיָךְ o שׁוּפְר־מְהַפֵּךְ, cuando está antes de קַדְמָא*, seguro es טַעַם מְחַבֵּר. Se lo coloca sobre la letra acentuada.

También se lo llama קַטְנָה קַדְמָא.

מְעֵמִים empleados en los libros de אִמֶּת, minhag sefaradi
Los libros son llamados así por el acróstico que se forma con
sus iniciales: Tehilim תְּהִלִּים (Salmos), Mishlé מִשְׁלֵי
(Proverbios) e Iyob אִיּוֹב (Job).

מִפְסִיקִים ◦ מַלְכִּים

סְלוּק: עוֹלָה וַיִּזְרַד אֶתְנַח רְבִיעַ גְּדוּל רְבִיעַ קָמוּז
רְבִיעַ מְגִרֶשׁ צִנּוֹר שְׁלֹשֶׁת גְּדוּלָה דְּחִי (טְרַחֵא גְדוּלָה)
פִּזֹר מְהַפֵּךְ לְגִרְמִיָה אֲזֵלָא לְגִרְמִיָה סוּף פְּסוּק:

Cuando el עוֹלָה וַיִּזְרַד están en la misma palabra, el מְאַרְיָךְ, que
siempre está colocado al último, indica la הֶבְרָה acentuada:

בִּיָּדְךָ הַכְּבֹד יִבְרַךְ לְבֶשׁ לְדוֹד לְטוֹבָה לְיֹדְעֵי לָהֶם
לְנֹצַח מְאַלְף עַמִּים עֵינֶיךָ צְדִיק תְּהַלְתֵּךְ

Cuando se encuentran ubicados en dos palabras seguidas,
cumplen a la vez la misma función que el מְקַף. Algunas veces
pueden figurar conjuntamente con el מְקַף maqaf.

El que está en la primera palabra no siempre marca la נְגִנָה.
Entonces, la נְגִנָה se distingue de acuerdo con las reglas que se
enuncian más adelante.

Además, cumplen simultáneamente la misma función que el אֶתְנַח.

מִיִּרְאָנוּ טוֹב יִחְשָׁב לִי יִפְדֶּתְ עוֹ אֶל־חֶק לִי טוֹב
לְהִרְרֵי עוֹ וְהִתְחוּלַל לוֹ עַל־פְּלִגֵי־מִים קָדָם סֵלָה

El עוֹלָה וַיִּזְרַד se distingue del רְבִיעַ גְּדוּל, porque el primero viene
antes de un וַיִּזְרַד.

En el רְבִיעַ מְגִרֶשׁ la נְגִנָה lo indica el רְבִיעַ, el otro מְעֵם siempre está
ubicado al principio de la palabra, y es solamente complementario.

El צְנוּר que tiene el mismo trazo que el זְרָקָא, al igual que éste, siempre está ubicado al final de palabra.

Después del גְּדוּלָה siempre va un פֶּסֶק |

El דְּחֵי tiene el mismo trazo que el מְרַחֵא. Siempre está ubicado antes de la palabra. Nunca indica la נְגוּנָה.

Por lo tanto, si no hay otro טַעַם que indique la נְגוּנָה, se debe acentuar la palabra que lo lleva según las reglas que en su respectiva lección se enuncian.

Agudas: מִשָּׁל וְרָאוּ אָמְרוּ תִתְחַר מְבָרְכוּ צִידָה הוֹדוּ

Graves: כִּפְיָךְ לָחֵם הָאָרֶץ עָלֶיךָ קִרְאתִי פִיהָ לְמִשְׁפָּטֵי

מְשָׁרְתָם • מַחְבְּרִים

מִהֶפֶךְ מְרַכָּא (מֵאֲרִיךְ) שׁוֹפְרֵי-הוֹלֵךְ מְלַמְטָה (מוֹנֵחַ)
 שׁוֹפְרֵי-הוֹלֵךְ מְלַמְעָלָה (עֲלוּי) גִלְגֵּל (יֵרַח-בֵּין-יוֹמוֹ) אֲזָלָא
 מְרַחֵא (קְטָנָה)* צְנוּרִית (זְרָקָא) שְׁלֵשֶׁת קְטָנָה

*En los libros אֲמַת el (קְטָנָה) מְרַחֵא es טַעַם מְשָׁרְתָם.

El צְנוּרִית figura siempre al principio de palabra, y es sólo complementario de otro טַעַם, el cual indica la נְגוּנָה.

Después del קְטָנָה שְׁלֵשֶׁת no va un פֶּסֶק |

Cuando hay un טַעַם en la antepenúltima הֶבְרָה, y otro en la última הֶבְרָה, la נְגוּנָה se encuentra en la última הֶבְרָה. En caso de haber una שְׁוֵאָה después de la penúltima הֶבְרָה, si ésta posee הַגְּדוּלָה, como la שְׁוֵאָה está הַסּוּמָה, es נַע.

En estos casos, la שְׁוֵאָה se considera como הֶבְרָה intermedia entre dos הֶבְרוֹת que cada una posee טַעַם.

En las siguientes lecciones, es conveniente ejercitarse con los ejemplos citados para familiarizarse con la acentuación correcta.

REGLAS DE LA NEGUINÁ (acentuación) בְּלִי הַנְּגִינָה

Para la total comprensión de las siguientes reglas, es requisito tener un somero conocimiento del idioma hebreo. No obstante, es posible aprovechar las palabras que figuran en los ejemplos de las reglas, para ejercitar una pronunciación adecuada.

Además de la utilidad en sí misma, conocer el tipo de acento que lleva una palabra facilita, entre otras aplicaciones, saber si una שְׂוָא que viene después de תְּנוּעָה גְּדוּלָה es נָע (móvil) o נָח (muda).

La mayoría de las palabras hebreas son מְלֻרֵעַ milerá (agudas) y las demás מְלַעֵל mile'el (graves), dependiendo esto de la composición de las הֶבְרֹת (sílabas).

No existen palabras hebreas esdrújulas, sobreesdrújulas, etcétera. La שְׂוָא, los חֲמָפִים y el קָמִץ חָטוּף nunca se acentúan.

Consecuentemente, si en una palabra, antes de la última הֶבְרָה, hay una letra que posee שְׂוָא נָע o חֲמָף, indudablemente la נְגִינָה es מְלֻרֵעַ.

Las cuatro reglas básicas, que se utilizan para determinar qué תְּנוּעָה posee una palabra, son dependientes de si las תְּנוּעוֹת (vocales) son las llamadas גְּדוּלוֹת (grandes) o קְטַנוֹת (chicas), y del tipo de הֶבְרֹת. Se aplican en las dos últimas הֶבְרֹת de cada מְלָה (palabra), y son las siguientes:

תְּנוּעָה	en הֶבְרָה (sílabas)	נְגִינָה
גְּדוּלָה	סְגוּרָה (cerrada)	lleva
גְּדוּלָה	פְּתוּחָה (abierta)	No lleva
קְטַנוֹת	סְגוּרָה	No lleva
קְטַנוֹת	פְּתוּחָה	lleva

Estas reglas están sujetas a variantes, como ser: letras que nunca llevan רֶגֶשׁ, palabras unidas por un מְקַף, טְעָמִים, etcétera; precisándose un estudio paciente y preciso para reconocerlas.

Por tanto, si una מילה (palabra) está encuadrada en una de las reglas de מלים (palabras) de acento מלעל (grave), puede variar las reglas del דגש. Es decir, que después de תנועה גדולה con נגנה, venga una letra רפויה (sin daguesh), y después de תנועה קטנה sin נגנה, venga una letra דגושה (con daguesh).

En el תנך la נגנה (acento) está indicada por los טעמים (signos de entonación musical), los cuales, salvo pocas excepciones, se colocan encima o debajo de la הברה acentuada. En los demás libros, la נגנה no posee ningún signo especial que lo indique.

No obstante, como ya se ha explicado, actualmente en varias impresiones realizadas en libros que no son del תנך, se utiliza el כעמיד, principalmente, o el מאריך para indicar la sílaba acentuada cuando la palabra es מלעל.

SISTEMA PARA DISTINGUIR LA נגנה (acentuación) SEGÚN LA CONSTRUCCIÓN ORTOGRÁFICA

En este texto presentamos una forma práctica para distinguir las palabras de נגנה מלעל (acento grave), que son la minoría, siendo las restantes de נגנה מלרע (acento agudo).

Ciertas reglas que determinan las palabras מלעל tienen excepciones particulares, especificadas en su respectiva regla.

Algunas de estas reglas solamente se encuentran en los libros del תנך, y son denotadas en este texto por las letras תנך; y como en esos textos los טעמים de casi todas las palabras indican la acentuación, es fácil aplicarlas.

Para su mejor comprensión, en ciertas reglas de las que expondremos a continuación se han aplicado los ejemplos con el טעם tal cual figura en el פסוק (versículo) seleccionado del תנך.

En las reglas a exponer se toma en cuenta la última o las dos últimas הברות.

La שוא al final de palabra no se toma en cuenta.

REGLAS DEL ACENTO מְלֵעֵל MILE'EL (Grave)

El símbolo □ representa a cualquier אות (letra) del Alef-bet.

Palabras en general: סתם מלים:

□□
 אֶלֶם אֶלֶף אֶרֶץ אֶמֶן אֶפֶן אֶשֶׁם אֶשֶׂא אֶרֶף אֶסֶד
 אֶנָּא אֶרֶם אֶתֶר אֶרֶם אֶבֶד אֶחֶם אֶלֶת אֶלֶךְ אֶיֶרד
 אֶרֶב אֶלָּא אֶלֶךְ אֶרֶם אֶשְׁכֵר אֶשְׁמֵשׁ אֶחֶרֶת אֶנְשֵׁת
 אֶקָּרֵב אֶחֶמְשֵׁת אֶלְכָּשׁ אֶלְכֶת אֶמְגֵדֶת אֶמְלֵדֶת אֶמְקֵדֶם
 אֶמִינֶקֶת אֶחֶתֶמֶת אֶמִשְׁמֶרֶת אֶמִרְחֶפֶת אֶעֻפֶרֶת אֶאֶדֶרֶת

□□
 אֶצַּע אֶקַּע אֶפְרַח אֶזַּבַח אֶזַּרַע אֶטַּבַח אֶטַּפַח אֶיֶרַח אֶיֶשַׁע
 אֶלְבִטַח אֶכְפֵּלַח אֶמְלַח אֶגֹּזַע אֶנְטַע אֶנְצַח אֶסְלַע אֶפְסַח
 אֶפְרַע אֶפְתַּח אֶרֶנַע אֶצַּבַע אֶצַּלַע אֶצְמַח אֶקַּבַע אֶקַּלַח
 אֶקַּמַח אֶקַּצַּח אֶקַּרַח אֶרַבַע אֶרוּחַ אֶשְׁבַע אֶשְׁסַע אֶשְׁפַע

□□ □□
 אֶאֱבֵר אֶאֱלֶה אֶאֱלֵם אֶאֱפֵר אֶאֱצַל אֶאֱיִזֶה אֶשְׁטֵ וְנִמְלֵ
 אֶחֶלֶף אֶחֶלֶק אֶחֶמֶת אֶחֶרֶם אֶחֶשֶׁב אֶגֹּזֵר אֶנְצֹר אֶסְבֵּר אֶסְמַלֵ
 אֶעֱמֵק אֶעֱקֵב אֶעֱשֶׂב אֶשְׁבֹּט אֶשְׁפַּל אֶתְכַף אֶתְפֹּן אֶבְנִיבֵל
 אֶבְעֹבֵר אֶלִּזְכֹּר אֶאֱפֹן אֶנְפֹּן אֶנְשֹׁב אֶאֱרֹא אֶוִיטֵב אֶוִילֵךְ
 אֶוִירַד אֶוִישַׁב אֶוִיתִינֵק אֶוִיתֵלֵךְ אֶוִיתֵרֹא אֶוִיתֵרַד אֶוִיתֵשַׁב

Excepto:

A) Como terminación pronominal de 2 o de 3 persona, masculino y femenino del plural:

אֲחֵיכֶם אֵלֵיכֶם בְּגֵדֵיכֶם בְּגֵדֵיכֶן בְּגֵדֵיהֶם בְּגֵדֵיהֶן
 בְּנֵיכֶם בְּנִיכֶן בְּנֵיהֶם בְּעֵינֵיכֶם בְּעֵינֵיכֶן בְּעֵלֵיכֶן
 בְּתֵיכֶם בְּתֵיהֶן יְמֵיכֶם יְמֵיכֶן דְּבָרֵיכֶם דְּבָרֵיהֶם
 וְהִבֵּאתֶם נְשִׁיכֶם עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶן שְׁנֵיכֶם עֲלֵיהֶם עֲלֵיהֶן
 שְׁנֵיכֶם שְׁנֵיהֶם שְׁנֵיהֶן לְאִבְתֵּיכֶם לְשִׁבְתֵּיכֶם מִוִּשְׁבְּתֵיכֶם

B) Casos particulares:

כֹּהֵה רַעְה וְרַעְה וְתֵרָא (Mijá, péreq 7; pasuq 9)

Solamente palabras terminadas

□□□

en הַכֶּרֶה סְגוּרָה (sílabo cerrada)

אֶהן אֶלֶף בְּטֵן גָּרֶם חָסֵד כָּסֶף לָחֶם לָכֶת נָבֵל
 נָפֶשׁ עָרֵב עֵצִים פֶּלֶךְ בְּאָרֶץ בַּתּוֹךְ קָרֵשׁ שָׁמֶן
 שָׁמֶשׁ וַיָּאֵר וַיֵּהֶם וַיַּחַל וַיִּטַּל וַיִּנָּף וַיִּנָּץ וַיִּיחַל
 וַיִּסַּךְ וַיִּקָּם וַיִּשָּׂם וַיִּשְׂתַּן וַנִּשְׁכַּח וְתִשָּׁם וַיִּצַּל וַיִּצָּף
 וַיִּגַּל וַיִּבְרַךְ וַיַּעֲתֵר וְרָכַב וּבִזְפֹּת בַּחֲבֵרֶת שָׂרִטֶת

Excepto:

A) Palabras terminadas en הַכֶּרֶה פְּתוּחָה (sílabo abierta):

בָּזָה בְּקִנְיָה הִלְזָה וְטָלָה חֲזָה יִזְכָּה יָפָה יִרְאָה נָאָה
 קָנָה רוּה רִזָּה שָׂדָה שׁוּה אִזְרָה אִקְרָה הַמְקָרָה
 הַקָּצָה הַרְפָּה יִקְרָה יִרְאָה יַעֲשֶׂה יִרְצָה תִּבְנֶה תַעֲשֶׂה

B) Como terminación pronominal de 2 o de 3 persona, masculino y femenino del plural:

בְּכֶם בְּכֶן בְּהֶם בְּהֶן לְכֶם לְהֶן לְהֶן לְהֶן בְּאֶתֶן
 שְׁלַכְּם שְׁלַכְּנָן שְׁלַחְּם שְׁלַחְּנָן עִמְכֶם עִמְכֶן עִמְהֶם עִמְהֶן קִרְאֶתֶם

C) Casos particulares:

אמרפל בבל ערפל

אָהַל אֵזֶן אָכַל אָמַר אָמֵן אָפֵל אָרְךָ בִּהֵן בִּסֵּר
 גָּדַל גָּמָא גָּמַד דָּמֵן דָּפֵן חָטַר חָמֵן חָסֵן חָרַב
 חָשַׁךְ עֵרַף עֵשֶׁר עֶרְךָ קָדַשׁ רָתֵם בְּבִקֵּר בְּכַפֵּר
 הִשְׁקֵת יְבִשְׁתַּת כְּתַנְתַּת מְפַלְתַּת נְחִשְׁתַּת וַיֹּאֵל וַיֹּלֵד
 וַיֹּסֵף וַיֹּאמֶר וַנֹּאמֶר וַתֹּאמֶר וַתִּרְדַּשׁ שְׁלִשְׁתַּת

Excepto en palabras terminadas con א o con ה sin תנועה:

ומוצא בנה גולה דמה הפצה הראה וכסה ופתה
 חזה חונה יודה לזה מורה משה נודה ענה עשה
 פנה צופה קונה רבה רועה שונה שמנה תאבה תעה

O con terminación pronominal: הלינותם ונקמתם

אָרַח בָּהֶק בָּעֵז גָּבַה טָפַח מִזְרַח נָגַה נָכַח נָעַם
 נָעַר נָפַח פָּעַל צָהַר קִבַּע רָבַע רָקַח שָׁחַם שָׁבַע
 תָּאֵר תָּפַע וַיֹּשַׁע וְכֹבַע וְרָחַב לְטָהַר בְּדָלַח

Excepto:

A) Declinaciones de verbos:

אָכַל אָמַר הָקַר הֹשַׁע וַיִּלְךְ נָהַם נֹדַע נוֹשַׁע נוֹתַר
 עָשָׂה פָּרַשׁ רָגַע רָקַע מֹדַע תֹּאכַל תֹּאמֶר תּוֹפַע
 תּוֹכַח הַנּוֹתַר הַנִּטַּע וּבְרַךְ וַיֵּדַע וְשָׁמַע וַתִּתַּר

B) Sustantivos en "nismáj" (estado posesivo o constructo):

זְמַרְתָּ חֲגֵרְתָּ חוֹבֵת חוֹלֵת חוֹמַת טֹבַת יוֹנָת מְנַרְת
עֲבַדְתָּ עֵלֶת קוֹמַת קוֹרֵת שׁוֹכֵת שְׁמֹנֵת תּוֹרֵת מוֹשֵׁב-

C) Terminación pronominal:

אֶתְּתִי דוֹרֵי דְלִתּוֹתַי חֲקַתִּי מוֹרֵי מְצוֹתַי רְבוּתֵי שְׁבַתִּתִּי

D) Casos particulares: אֹפֶן כְּדוֹנָג מְרֹדֵךְ צֶפֶר

□□

דַּעַת הָעֵל וְהָעֵל וְשִׁסַּעַת שְׁעַר אַרְבַּעַת בְּנַחַת
גְּבַחַת נֶעַר כְּטַעַם לְקַחַת לְמַעַן מִמַּעַל וְיַעַל
וְיַחֲזֵן יַעַן וְיַעַן וְיַעֲשׂ וְתַעַר וְתַהַר וְתַעַל וְתַעֲשׂ
מִנַּחַל מְרַקַחַת מִתַּחַת פְּרַחַת קַרַחַת תּוֹלַעַת

Excepto:

A) Si la letra de la última פֶּתַח posee דָּגֵשׁ:

כַּלַּע כְּצַר כְּקֶשׁ הַטַּל הַנַּח וְהַנַּח וְיַנַּע וְיַנַּשׁ וְיַנַּח
חַיִּי חַיִּית וְיַנַּח וְיַקֵּץ וְתַנַּח פֶּלַג וְיַסַּע לְמַסַּע מִשְׁאֵת
אֲשַׁלַּח בְּשַׁלַּח וְיַבְקַע וְיַפְלַח וְתַתְּצַב וְאֲתַחֲנַן וְאֲתַנַּפַּל

B) Si la primera פֶּתַח está en una letra que es un prefijo: וְאֵךְ וְתֵךְ

Entonces, por los dos motivos antedichos: וְיִזַּךְ וְיִזַּךְ

C) Terminación pronominal: אֶתִּי

D) Casos particulares: אַחַד אַחַת אַחֵר פֶּתַח

Al final de palabra (פֶּתַח גְּנוּבָה)

ח ע ה

כַּח לוחַת נַח פִּיתַח רוּחַ רִיחַ שִׁיתַח בּוֹשֵׁת וְהוֹכַח
יְנוּחַ לְקַח מְבַרִּיחַ מְנִיחַ מְצַמִּיחַ גִּיחּוּחַ סְרוּחַ

פּוֹתַח רוֹתַח שְׁלַח שְׁלִיחַ אֲכַנִּיעַ גְּבִיעַ הַפִּיעַ
וּנְגַע וְשָׁבוַע זָרַע זָרַע יִבִּיעַ וּמַדוּעַ יָדַע יוֹשִׁיעַ
נֹסַע רְבִיעַ רְקִיעַ שָׁבוַע שָׁבַע שָׁמַע תּוֹשִׁיעַ
נָרִיעַ גְּבוּהַ יָגִיהַ פָּמַה תָּמַה תָּמוּהַ לְהִיתָמַהּ

□□

בֵּרַח יִשַׁע מִצַּח גִּצַּח נִתַּח פִּתַּח פִּתַּע תִּתַּח
תָּמַה תִּשַׁע בְּתַקַּע וְהִנְצַח וְלִמְזַח וְתִשַׁע לְשִׁמַּע

Exceptó verbos:

אֲדַע הִפֵּר וְדַע וְנָדַע תָּדַע אֲרַשׁ בִּרְךָ יַחַת יִרְךָ

Salvo palabras con vav hahipuj conversivo de futuro a pasado:

וְדַע וְתַלַּה

O que finaliza con פִּתַּח גְּנֻבָה. Ver lección anterior: תָּמַה פּוֹרַח יוֹדַע

Substantivos en "nismáj" (estado posesivo o constructo):

בְּזַעַת חֶמֶת חֶבֶת

Solamente palabras terminadas con

י□

(חִירִיק גְּדוּל no con חִירִיק קָטָן)

אֵיל אֵין אֵישׁ בֵּית הַיֵּשׁ הַהֵינן הַפִּיִם חֵיץ זֵין זֵית
חֵיל זֵין לֵישׁ עֵיט עֵין קֵיז קֵיז וְשֵׁית אָזְנִים
אֲלָפִים אֲפִים הַבְּנִים הַשָּׁמַיִם יָדִים יוֹמִים כְּפִים
מְאֲזָנִים מְאֲתִים מְתָנִים עֵינִים פְּעָמִים רַגְלִים
שְׁנָתִים שְׁתִּים שְׁפָתִים אֲבָנִיד אֲהַבִּיד אֲזָנִיד
בְּנִיד דְּמִיד יִמִּיד פְּנִיד צִפְנִיד קִרְאֲתִיד שׁוֹקִים

Exceptó con חִירִיק גְּדוּל: עֲדִיין חֵיִים

אָבִיָּה אַחִיָּה אֱלֹהִים בְּפִיָּה תִּיָּה יְדִיָּה כַּפֵּיָּה גְזֵרִיָּה
 מַפִּיָּה עֵינֵיָּה עַמִּיָּה עָרִיָּה אֶהְבִּיָּה בְּגֵדֵיָּה חֲכָמִיָּה
 גִּלְתֵּיָּה עֲמוּדֵיָּה וַיְבֹאָה וַיְכֻנְנָה וַיַּעֲשֶׂה וַיִּקְמִיָּה
 וַיַּעֲמִידָה וַתִּקְחָהּ אֹתִיָּה הוֹצֵאתִיָּה וַיְבָרַכְתִּיָּה
 וְהִלְכְתִּיָּה וַיִּצְרְתִּיָּה וְרֵאִיתִיָּה מִצָּאתֶיָּה קִרְאִיָּה

אָבִיָּה אֱלֹהִים בְּפִיָּה בִּיתָה גְזֵרָה יְדֵיָּה עֵזָה רַעֲדָה
 תִּדְרָה לְשִׁמָּה פָּנִיָּה רַעֲיָה רֵאשָׁה אֲשֶׁרִיָּה בְּגֵדִיָּה
 דְּגָנָה פְּקוּדָה אֹרֶךְ אֲשִׁיבָה דִּיָּה הִנָּה יִטָּה
 מִמָּה תוֹדָה לִי־סָרָה וַיִּהְיֶה וַיְבָרַךְ תִּשְׁבָּה כַּפָּה
 כַּפָּה אֶבֶד אֶכָּה יִמְצָאָה יִמְצָאָה תִּנְצָרָה

אָבִיָּה אֱלֹהִים בְּפִיָּה צוֹיָתָה גְּמִלְתִּיָּה הַצְלָתִיָּה
 הִרְמַתִּיָּה וְהוֹרִיתִיָּה גְּתִיתִיָּה קִוִּיתִיָּה קִרְאִיתִיָּה
 גְּמָלוֹה הַעֲלוֹה וַיִּוֹדָה יוֹדוֹה יַעֲזֹבָה קִוְנוֹה
 שָׁמוֹה שְׂמַחוֹה וְכַבְּדִנוֹה וּמְצָאוֹה וַעֲבָדוֹה
 כָּמוֹה כָּמוֹה כָּמוֹה כָּמוֹה כָּמוֹה יְרוֹה יַעֲנוֹה
 יַעֲנוֹכָה יְבָרְכוּה יְבָרְכוּכָה (יִשְׁאוּנוֹה) (también:

Como terminación pronominal de
3ª persona, masculino del singular

נו

מִמֶּנּוּ אֲרָאנוּ אֵינָנוּ יוֹרְנוּ עוֹדְנוּ אָבִיָּנוּ אֲשִׁימָנוּ
אֲרָאנוּ אֲשׁוּרְנוּ הוֹדִיעָנוּ וְאִגְדְּלָנוּ וְאֶצְוָנוּ יְבִיאָנוּ
יְכַרְנוּ יְכַסֵּנוּ יְסוּבְבָנוּ יַעֲרֹכָנוּ יַצְלָנוּ יְקַרְבָנוּ
יִשְׁמְרָנוּ יִשְׁלַחָנוּ תַעֲטֹרְנוּ תִקְדָּמָנוּ תִקְחָנוּ תִירֶשְׁנוּ

Como terminación pronominal
de 1ª persona, del plural

נו

אָנוּ בָנוּ לָנוּ אֶתְנוּ אֶתְנוּ אָבִינוּ בָּאנוּ זִוְנָנוּ אֵלֵינוּ
אֶנְחָנוּ בְנִתִינוּ בְּתִינוּ טַפְנוּ יָדְעָנוּ יִרְשָׁנוּ לְפָנֵינוּ
מִימֵינוּ מִצָּאנוּ עָלֵינוּ עֵשְׁנוּ עֵצֵינוּ רָאִינוּ שָׁבָנוּ
שָׁבְעָנוּ תַעֲלָנוּ הִרְוִיחָנוּ וְיִרְדָנוּ חֲנוּתָנוּ מַעֲשֵׂינוּ
צוּאָרְנוּ צִאֲצֵאֵינוּ יָרְנוּ (יִרְנָנוּ) (por) מִמֶּנּוּ (מִמֶּנּוּ) (por)

Como terminación pronominal de
3ª persona, masculino del singular

הו תו = תהו

אָבִיהוּ הִשְׁבִּיהוּ וְחִיְהוּ וְעָשָׂהוּ יִרְהוּ יַצְלֵהוּ
כָּמְהוּ כִסֶּהוּ מִטָּהוּ פִּיהוּ בְּפִיהוּ קָצָהוּ רַעְהוּ
אֶחְלָצָהוּ גִדְלוּהוּ וְיִשְׁבֶּהוּ יֹאכְלֵהוּ יִשְׁתַּוְהוּ
יִמְצֵאָהוּ יִקְחָהוּ יַצְרֶנְהוּ כִּבְדוּהוּ כּוֹנְנָהוּ
מִרְאָהוּ מְשִׁיתָהוּ נִתְתִּיהוּ שְׁקוּיָנְהוּ תִזְבַּחְהוּ
תִשְׁתִּיהוּ גִמְלַתָּהוּ וְאָכְלָהוּ וְיִשְׁמָהוּ וְיִזְרַקְהוּ

שָׂאֵהוּ וַיְבָרְכֵהוּ וַתְּבֹאֵהוּ יִקְצֹרְהוּ לְמַמְתָּהוּ
 הִדְרִיכֵהוּ וַיִּשְׁלַכֵהוּ וַיִּמְצָאֵהוּ וַיַּחְטֵאֵהוּ
 וַיִּקְדֹּשֵׁהוּ יְבָרְכֵנָהוּ יְסוּבְבֵנָהוּ יִלְדֵתוּ

Solamente como terminación

pronominal de 3ª persona, masculino

מו תנך

לְמוֹ אֵלֵימוֹ אֵינִימוֹ בְּפִימוֹ בְּתִימוֹ כַּפְמוֹ עָלִימוֹ
 פְּנִימוֹ שִׁיתָמוֹ נְדַבְמוֹ יֹאכְלָמוֹ נְסִיכְמוֹ עֵבְתִימוֹ
 שְׁפִתִימוֹ תְּבֹאֵמוֹ וְתִטְעֵמוֹ תְּבַלְעֵמוֹ תְּמַלְאֵמוֹ

Solamente como terminación pronominal

de 3ª persona femenino, del singular

נָה

מִמְנָה אֵינָנָה תִּעֲנֶנָּה אַחֲטָנָה אַחִישָׁנָה
 אֶעֱשֶׂנָּה אֲרַשְׁנָה אֲשַׁבֵּנָה אֲשִׁימָנָה אֲתַנְנָה
 יֹאכְלֶנָּה יְבִיאָנָה יְסִירָנָה יִיעַדְנָה יִצְלֶנָּה
 יְקִימָנָה יְרַאָנָה תְּכַלֶּנָּה תִּצְפֶּנָּה אֶקְרַעְנָה
 יְגַאֲלֶנָּה יְנַחֲלֶנָּה תִּרְנֶנָּה יְסַלְקֶנָּה תְּבַקֶּשְׁנָה
 יְכַרְסֶמְנָה יְקַטִּירָנָה תְּחַזִּירָנָה תִּשְׁמַטְנָה

Solamente como terminación pronominal

de 2ª persona femenino, del singular

כי תנך

בְּנִיכִי בְּתוֹכְכִי הִילִיכִי חִיִּיכִי עָלִיכִי תִלְכִי תַחֲשִׁכִי
 הֲאִרִיכִי אֲזַכְּרִי גְעוּרִיכִי הִמְעַטְרִי לְמִנוּחִיכִי

Si indica dirección hacia el
(o del) sustantivo que lo lleva

וְ

אָנָּה הֵנָּה תָּרָה חוּצָה יָמָּה מִמָּה שָׁמָּה אֲרָצָה
בְּבִלְהַּ הַהֲרָה הַלְּאָה חֲרָנָה מֵעֵלָה מִזְרָחָה נִגְבָּה
מִהַלְּאָה פְּנִימָה צְפוֹנָה קְדִימָה קִדְמָה תִּימָנָה
הַבַּיְתָּה מִחוּצָה הַחֲדָרָה הַמְּזֻבָּחָה הַשְּׁעָרָה מִצְרִימָה

Paragoge זכות הלשון - תפארת הקריאה

En el תנ"ך se presenta la adición del sufijo הָ al final de ciertas palabras, sin cambiarles su significado, a fin de embellecer la dicción. En este caso, el acento es מְלַעֵיל.

En algunos casos la וְ puede remplazar a la תנועה original.

בְּנָה הֶבְהָ הֶמָּה הֵנָּה וְרָבָה חוּסָה חוּשָׁה כֶּכָּה
לַיְלָה עוֹרָה קוּמָה שִׁימָה שִׁיתָה פְּהֵנָה מֵהֵנָה
מִשָּׁלָה נְבוּאָה נְחָלָה נְגִילָה הַצִּילָה חֲלִילָה
נְרִיעָה סִלְחָה שְׁמַעָה אֲבִיעָה אֲגוּרָה אֲעוּפָה
אֲצוּרָה אֲקוּמָה אֲשׁוּבָה אֲשִׁימָה אֲשִׁירָה
אֲשַׁמְרָה הַנִּיחָה הָעִירָה הָאֲזִינָה אֲעֲלֹה
הֲרַחֲמָה וְנִלְכָּה וְאִימָנָה וְאִשְׁבָּה וְנִוְשַׁעָה
וְנִשְׁוּבָה וְהַצִּילָה וְאִהְיָמָה וְאִעִידָה וְאִבּוּאָה
וְאִסִּירָה וְהַקִּיצָה הַקְּשִׁיבָה תְּבוּאָתָה וְאִדְבָּרָה

Excepto después de שׁוּאָ נָח, o, indudablemente, después de שׁוּאָ נַע:

וְאִעֲרֹכָה וְאִקְחָה אִסְפָּרָה וְאִתְּנָה נִלְבְּנָה נִרְנְנָה נִקְדַּמָּה

En estos casos, si la שְׂוָא está después de תְּנוּעָה גְדוּלָה, indudablemente es שְׂוָא נֶע, pues como la palabra es מְלֻרַע, la שְׂוָא está חִסּוּמָה:

אֲבָרְכָה אֶרְחָה וְאֶכְלָה וְאֶכְלָה אֶמְלֹא מִוְרָחָה גְלָכָה שְׂמֵחָה
 Con el sufijo י agregado para זְכוּת הַלְשׁוֹן, la palabra es מְלֻרַע:
 הַמְגַבִּיהִי הַמְשִׁפִּילִי מְקִימִי לְהוֹשִׁיבִי מוֹשִׁיבִי

Solamente en palabras terminadas

וּוּוּ וּוּוּ וּוּוּ

en הִבְרָה פְּתוּחָה (sílabas abiertas)

גְּדִי דְחִי לְחִי מְנִי פְלִי פְרִי פְתִי שְׁבִי שְׁפִי וַיְחִי
 פְּלֵאִי מְדַחִי הוֹמִי דְפִי תְלִי יְפִי הִיפִי בְהוּ תְהוּ

Algunos de estos ejemplos están relacionados con la regla llamada בְּהַפְסֵק, que se estudia a continuación.

Al final de frase

בְּהַפְסֵק תִּנְךְ

Algunas palabras de acento מְלֻעִיל, cuando están en efseq (final de frase) es decir, antes de: סוֹף פְּסוּק, o con אֲתַנְחָה, o con טַעֲמִים מְפָסִיקִים (disyuntivos), cambian algunas de sus תְּנוּעוֹת.

A pesar de eso, y aunque posean una nueva construcción ortográfica, que no pertenece a ninguna de las reglas de acento מְלֻעִיל, siguen siendo de acento מְלֻעִיל.

אֲנִי דַעַת: הַמִּים: חֵיל: טַעַם: כְּלוּ: נַעַר: רַנֵּע:
 סֵלָה: שֶׁבַע: אֲדַעָה: הַבַּיִת: וְשִׁית: וַיַּעַל: בְּרָאִי:
 כְּרֹנֵע: הַלְכָתִי: הַנַּעַל: הַפְסֵת: הַלְמִנּוּ: לַחֲכָה:
 הַשָּׁמַיִם: מִסַּעַר: בָּצַע וּפְרָח זָרַע כְּנַעַן מִים מִיַּעַר
 מִתַּחַת עֵינַי צַעַד רַעַד הַזָּרַע וְהַצִּי וַיִּגְדֹּךְ וַנְּעֹזְרָת

נְסוּג אָחוֹר – אֲתִי מִרְחִיק תִּנְךְ El retroceso

Con el propósito de que en el תִּנְךְ haya una perfecta eufonía, en algunas palabras de acento מְלַרַע, éste retrocede a מְלַעֵיל, por estar unidas con otra posterior, cuyo acento está en la primera sílaba o es un monosílabo, por medio de los טְעָמִים que poseen ambas palabras, los cuales tienen entre ellos una relación, o por un מְקַרֵּף. El טְעָם de la primera palabra debe ser מְחַבֵּר.

Esta regla también se aplica en los sidurim y otros sifré códesh.

אֲכָלִי לֶחֶם אֲדַמּוּ עֵצִים אֲזוּרוּ חֵיל: אֲכַל אִישׁ
הוֹדוּ לוֹ אִיפֹת צֶדֶק בְּכָרִי אֶתָּה בִּפְטַח בֵּה
בִּקְעוּ יָם גְּבֻרוֹ מִנֵּי גִמְרֹ אֲמַר דְּמָה לָךְ הַבֵּיא לָנוּ
הִרְהוּ גִבּוֹר וְחִמַּת מַיִם וְיִבֵּא לוֹ וְיִבֵּא קִוֵּן
וְחִסֵּה בּוֹ וְיִכַּח אֲמֹשׁ וְיִשָּׁב בֵּה וְיִשְׁבֶּה לְפִתְחָהּ
וְיִשְׁבוּ שָׁם וְיִתְבָּרְכוּ בּוֹ וְכָתַב לָהּ עֲלֵת אִישׁ
וְסִרַת טְעָם: וְקִרְא לוֹ וְרַבְּצָה בּוֹ יֹאמֶר נָא
וְקִרְה לוֹ יִלְכוּ בֵּה יֹאמְרוּ נָא עֲשֵׂה פִלָּה
יִירָשׁוּ אֶרֶץ כּוֹכְבֵי אֹזֶר כּוֹכְבֵי בִקְרֹ מֵאֲזוּנֵי צֶדֶק
גְּבֻרֵי כַח מְטִיבֵי צֶעֶד רְסִיסֵי לַיְלָה מֵצֵאוּ מַיִם:
מֵצִקֵי אֶרֶץ קַפְצָה פִּיהָ קִרְא לַיְלָה שָׁגְבוּ יֵשַׁע
שְׁנָאֵי בַעַע שִׁפְטֵי אֶרֶץ צִדְקָתְךָ צֶדֶק שְׁהִיָּה לָנוּ
תַּבַּת גָּמָא וְיִשְׁבַּת בֵּה: וְהִתְנַחֵלָנוּ מְשִׁיבֵי טְעָם:
נְטַעְהָ פֶרֶם עֲשֵׂה חֵיל: תִּמְכּוּ פִלָּךְ יִסּוּבְבוּ עִיר

מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ פְּקוּדֵי כָל הַיְתֵה-שָׁמָּה וּזְמַרְתָּ זֶר
 יִשְׂרָתוּ-לָהּ רֹאֵה בָם: נִפְלָה לּוֹ שִׁבְעָה מַיִם
 כִּי-יִדְדֶךָ זֹאת כָּל-חֹסֵי בּוֹ: עַל-יוֹנֵת אֵלֶם

También sucede en los demás sifré códeš: עָבְרוּ יָם וַיִּכְסּוּ מַיִם
 A veces retrocede el de la segunda palabra de dos unidas con maqaf, o te'amim que cumplan su función:

אֶל-תָּעַר אֶת-הַפֶּסֶחַ אֶל-יָחַר כִּי-עֵינִים אֲנֹכִי

En verbos solamente: בִּפְעָלִים לְבַד

Los verbos poseen casi siempre tres letras radicales y se dividen en:

- 1) shelemim (regulares), que conservan en todas sus declinaciones sus letras radicales.
- 2) najim (quiescentes), que algunas de sus declinaciones, aunque se escriban, no se pronuncia alguna de sus letras radicales.
- 3) Jaserim (defectivos), que en alguna de sus declinaciones faltan una o dos de sus letras radicales.

Las reglas que se exponen a continuación pueden tener en ciertos vocablos una conexión con las reglas anteriores.

Las palabras correspondientes a la
 4ª regla de קָמֶץ חֲטוּף (caméts O).

וּפְּוּ

וַיִּגְזוּ וַיִּגְר וַיְהִם וַיְחָם וַיְחַן וַיִּמְד וַיִּמַּל וַיִּנֵּם
 וַיִּסַּב וַיִּצֵם וַיִּקַּם וַיִּרַם וַיִּרֶץ וַיִּשָּׁב וַנִּסַּב וַנִּשָּׁב
 וַתִּחַם וַתִּנֵּם וַתַּעַז וַתִּקַּם וַתִּרַם וַתִּרֶץ וַתִּשָּׁב

Como sufijo pronominal de 1ª
 persona del singular

תִּי תִי תִי תִי

אֶכְלָתִי אֶהֱבָתִי אֶמְרָתִי בָאתִי גִדְלָתִי גִמְלָתִי

דְּמִיתִי הִבֵּאתִי הִבְדַּלְתִּי הִנְדַּדְתִּי הִלַּכְתִּי שָׁבַתִּי
 הוֹצֵאתִי נָתַתִּי הִחַלְתִּי הִכִּינְתִּי הִקִּימְתִּי הִרְבִּיתִי
 הִרְמַתִּי זָקַנְתִּי חִסִּיתִי מָהַרְתִּי יָדַעְתִּי יִשְׁנַתִּי לָמַדְתִּי
 לָקַחְתִּי נָמִיתִי נִכְנַסְתִּי עָבַרְתִּי עָשִׂיתִי פָּנִיתִי
 פָּעַלְתִּי פָּתַחְתִּי רָאִיתִי שָׁוִיתִי שָׁכַבְתִּי שָׁמַעְתִּי
 שָׁמַתִּי שָׁתִּיתִי וְגַלִּיתִי וְעָלִיתִי וְעָשִׂיתִי וְקָרַאתִי

Excepto:

A) Palabras con וו ההפוך (vav conversivo) de עָבַר (pasado) a עָתִיד (futuro), y además:

a) Después de שׁוּא:

וְאָמַרְתִּי וְאָסַפְתִּי וְנִאֲלַתִּי וְדַבַּרְתִּי וְהוֹדַעְתִּי וְהִלַּכְתִּי וְהוֹסַפְתִּי
 וְהִצַּלְתִּי וְהוֹשַׁבְתִּי וְהוֹשַׁעְתִּי וְהִפְקַדְתִּי וְהִרְדַּתִּי וְזָכַרְתִּי וְזָרַקְתִּי
 וְכִנְנַתִּי וְכַתַּבְתִּי וְלָקַחְתִּי וְעָבַרְתִּי וְפָסַחְתִּי וְפָרַשְׁתִּי וְפָקַדְתִּי
 וְשָׁבַרְתִּי וְשָׁבַתִּי וְשָׁכַנְתִּי וְשָׁלַחְתִּי וְשָׁלַמְתִּי וְשָׁמַעְתִּי וְשָׁמַתִּי

b) Verbos transitivos:

וְהִבֵּאתִי וְהוֹצֵאתִי וְהוֹרִיתִי וְהִיטַבְתִּי וְהִסַּרְתִּי וְהִפְרַתִּי וְהִקַּמְתִּי
 וְהִרְבִּיתִי וְהִשְׁבַּתִּי וְמִלַּאתִּי וְצוּתִי וְנָתַתִּי וְחָנַתִּי וְשָׁבַתִּי וְשָׁתִּי

Los últimos cuatro ejemplos son en lugar de: וְשָׁתַתִּי וְשָׁכַכְתִּי וְשָׁחַתִּי וְשָׁחַתִּי

B) Como sufijo de infinitivos o sufijo posesivo de substantivos:

בְּצֵאתִי בְּרִדְתִּי שָׁאִתִּי שִׁיתִי תָתִי בֵּיתִי מִלְתִּי תִלְפָתִי כְּפָרְתִי תִפְלָתִי

Como sufijo pronominal de 2ª תָּ תָּה תָּה תָּ
 persona, masculino del singular

בְּנִיתִּי בָּאתִּי גָרְתִּי וּבָאתִּי וְחַיִּיתִּי קָמַתִּי שָׁמַתִּי
 שָׁתָה אָהַבְתִּי אָכַלְתִּי דַבַּרְתִּי הִבֵּאתִּי הִנְדַּדְתִּי
 הִנְפַתִּי הִצַּלְתִּי צוּתִי הוֹפַעְתִּי וּוְצֵאתִּי וְנָקִיתִּי

וְעָלִיתָ וְעָשִׂיתָ נָחִיתָ וְרָאִיתָ תִּכְמַּתָּ יָדַעְתָּ
 יָרַדְתָּ יָרַשְׁתָּ יָשַׁבְתָּ כּוֹנֵנְתָּ לְמַדְתָּ מִצַּאתָ
 נָטִיתָ נָשֵׂאתָ נָתַתָּה עָזַרְתָּ פָעַלְתָּ פָקַדְתָּ
 פָּתַחְתָּ צָפַנְתָּ קָרַאתָ רָצִיתָ שָׁמַעְתָּ תִּקְעַתָּ

Excepto:

A) Palabras con וְ de הַפּוּדָה a עָתִיד y además:

a) Después de שׁוּא:

וְאָהַבְתָּ וְאָכַלְתָּ וְאָמַרְתָּ וְאָסַפְתָּ וּבִחַרְתָּ וּדְבַרְתָּ וְהִבְרַלְתָּ וְהִגַּדְתָּ
 וְהִלַּכְתָּ וְהִנַּפְתָּ וְהִעַמְדְתָּ וְהִקְהַלְתָּ וְהִקְרַבְתָּ וְהִשְׁקִיתָ וְזָבַחְתָּ וְשָׂדַתְתָּ
 וְזָכַרְתָּ וְזָרַקְתָּ וְחָלַפְתָּ וְיָדַעְתָּ וְכָתַבְתָּ וְכִפַּרְתָּ וְפָרַצְתָּ וּפְתַחְתָּ
 וְקָמַתָּ וְשָׁבַתָּ וְשַׁחַקְתָּ וְשָׁמַחְתָּ וְשָׁמַעְתָּ וְשָׁמַרְתָּ וְשָׁמַתָּ וְהֵאֵוַתְתָּ

b) Verbos transitivos:

וְהִבֵּאתָ וְהוֹצֵאתָ וְהוֹרִיתָ וְהִכִּינְתָּה וְהִבִּיתָה וְכִסִּיתָ וְצוּרְתָּ וְהִקְמַתָּ
 וְהִרַמְתָּ וּמְלֵאתָ וְהִשְׁבַּתָּ וְנָתַתָּה וְסַכַּתָּ (וְנִתְנָתָּ וְסַכַּכְתָּ)

B) La última אֵוַת es הַ with מְפִיק הַ, que es un segundo sufijo:

מִצַּאתָהּ

Como sufijo pronominal
 de 1ª persona del singular

נִי

הִנֵּנִי הוֹרֵנִי מִמֵּנִי נָתַנִּי עוֹדֵנִי צוּנִי קָנֵנִי שָׁמֵנִי
 תָּרַאֲנִי אֲחֻזֵּנִי הִבִּיאֲנִי הִבִּינֵנִי הִצִּילֵנִי הִרְאֵנִי וְעֵנֵנִי
 יִנְחֵנִי יִרְאוּנִי חִיתֵּנִי עִשְׂנִי רִפְאוּנִי שִׁימֵנִי רְאוּנִי
 וְהִשְׁבֵּנִי יִנְהַלֵּנִי שָׁמַתֵּנִי וְשָׁמַרֵנִי וְזָכַרְתֵּנִי עָשׂוּנִי
 צוּיִתֵּנִי יֵאָהֲבֵנִי יִשְׁמַרֵנִי יִתְנֵנִי שִׁלַּחֵנִי שָׁמְעוּנִי
 אֲשֶׁרוּנִי הִלִּיתֵנִי וּכְוֹנְנֵנִי וּלְבָשֵׁנִי וְתַצִּיבֵנִי

Como sufijo pronominal de 2ª persona,
femenino del singular

י

אוֹרִי גִישִׁי גִילִי דְמִי חוּלִי לוֹשִׁי לִינִי רְנִי לְכִי
עוֹרִי קוֹמִי שְׁמִי דְבָרִי הִבִּיאִי הוֹחֲלִי הוֹצִיאִי
וּבּוֹאִי חֲזֹקִי הִפִּיחִי הִלִּיכִי הִסְבִּי הָרִימִי וְגַחִי וְרַנִּי
תְּלִינִי תְּרַחֲבִי וְתַחְזִיקִי וְשִׂמְחִי תִסִּיעִי תִפְרָצִי
תִשָּׁבִי תִשׁוּרִי תִבּוֹאִי וְתִשְׂיִמִי תִעֲרִיצִי תִפְרִיחִי
תִשְׁכַּחִי אוֹרִי (alumbra) שׁוֹבִי (vuelve) הוֹצִיאִי (saca)

Excepciones:

A) Después de שׁוֹא o de חֲטָף:

אִמְרִי כִתְבִי לְבָשִׁי פִעָחִי פִתְחִי שִׁבְבִי שִׁמְחִי שִׁמְעִי
תִדְרֹכִי הִתְנַעֲרִי תִרְאִי

En estos casos, si la שׁוֹא está después de תְּנוּעָה גְדוּלָה, indudablemente es שׁוֹא נֶע, pues como la מְלָה es de acento מְלָרַע, la שׁוֹא está חֲסוּמָה:

תִּאֲכָלִי תִדְרֹעִי תִלְכִּי תִפְלֹמִי תִירְאִי הִתְעוֹרְרִי

B) Después de קִמְצַן חֲטוּף, pues éste nunca lleva acentuación:

גִּזִּי רְנִי

C) En verbos cuya 3 letra radical es una ה jaserá (defectiva):

גִּילִי גְלִי וְהִטִּי תִדְמִי

Aunque la terminación del posesivo de primera persona singular se escribe de la misma manera, es de acentuación מְלָרַע:

(mi vuelta) שׁוֹבִי

(mi comprador) קוֹנִי

(mi luz) אוֹרִי

(cuando saqué, o cuando sacaba) בְּהוֹצִיאִי

Como sufijo pronominal de 2 y 3 persona,
masculino del plural

ו

בָּאוּ בָּאוּ בֵּינוּ גָלוּ גָרוּ גָלוּ וּפְרוּ יָגֶשׁוּ יִסְעוּ
 יֵצְאוּ לֵינוּ נָטְיוּ נָעוּ סָלוּ סָרוּ עָצוּ צָאוּ קָלוּ
 קָמוּ רָשׁוּ שָׁבוּ שָׂיְמוּ שָׂמוּ תָמוּ תָתְאוּ שָׁבְתוּ
 הָבִיאוּ הִבִּיאוּ הוֹצִיאוּ הִכִּינוּ הִנִּיחוּ הִנִּיחוּ
 הִסִּירוּ הִקְלוּ וַיֵּאֲצוּ וַיִּגִּדוּ וַיִּזְרְדוּ וַיִּנְסוּ וַיִּכִּינוּ
 וַיִּנִּיחוּ וַיִּסְעוּ וַיִּרְוּמוּ וַיִּשְׁבּוּ וַיִּשְׂיְמוּ חָדְלוּ יֵאִירוּ
 יֵאָרְכוּ יִרְדְּפוּ יִרְנְנוּ יִשְׁלִיוּ גָלוּ נָפְצוּ נִשְׂאוּ
 תֹאכְלוּ תִחַגּוּ תָרִיעוּ תִירָאוּ תוֹתְרוּ תִזְרְעוּ
 תִשְׁמְרוּ תִשְׁבִּיתוּ שָׁתוּ (שֵׁית de) תִכְסּוּ (כֶּסֶם de)

En la palabra כּוֹנְנוּ la segunda נ no es sufijo, sino es de la raíz verbal.
 También se cumple esta norma cuando la נ con דִּגֶשׁ,
 reemplaza dos נ, una de la raíz verbal, y la otra por sufijo:

וַיִּרְנְנוּ (וַיִּרְנְנוּ por) נִתְנּוּ (נִתְנּוּ por)

Excepto:

A) Después de שָׂאוּ o de חָטְפוּ:

וַיִּלְאוּ וַיִּסְעוּ וַיִּפְנוּ וַיִּשְׂאוּ וַיַּעֲצְמוּ וַיֵּצְאוּ וַיִּקְשׁוּ וַיִּרְבוּ יִרָאוּ
 כָּתְבוּ פָצְחוּ פָתְחוּ שָׁמְעוּ תִזְכּוּ תִחֲזְקוּ תִסְעוּ תִקְעוּ תִרָאוּ

Si la שָׂאוּ está después de תְּנוּעַת גְּדוּלָה, indudablemente es
 חֲסוּמָה שָׂאוּ, pues como la palabra es מִלְרַע שָׂאוּ, pues como la palabra es

גָּבְלוּ יֹאכְלוּ הוֹבִיאוּ וַיֵּאֲמְרוּ וַיִּרְדּוּ וַיִּלְכוּ וַיִּדְעוּ וַיִּשְׁבּוּ וַיִּרְשׁוּ
 וַלְקָחוּ וּמָכְרוּ יִלְכוּ יֵצְאוּ וְנִתְנּוּ וְשָׁמְרוּ שָׁמְעוּ תֹאכְלוּ תִצְאוּ

B) En verbos cuya 3 letra radical es una ה jaserá (defectiva):

כָּנַן גָּלוּ דָחוּ וְהָיוּ וְהָצִי וְיָאִפוּ וְיָטוּ וְיָבִיּוּ וְרָבוּ וְזָדוּ הָלִוּ חָסוּ
חָפּוּ יָחִיו יָפוּ כָּלוּ כָּלוּ מָרוּ עָלוּ עָשׂוּ פָּנוּ פָּצוּ פָּרוּ קָנוּ רָאוּ
רָדוּ רָפוּ רָצוּ תָּבוּ שָׁתוּ (שָׁתָה) וְכָסוּ, וְכָסוּ, וְיָכְסוּ y וְיָכְסוּ (כָּסָה)

Como sufijo pronominal de 3ª persona,
femenino del singular

וְהָ

חָפְרוּהָ יַעֲשׂוּהָ יִרְאוּהָ כָּרוּהָ רְאוּהָ הוֹצִיאוּהָ
וְהִצִּיתוּהָ וּמְלֹאוּהָ וַיֵּאֲשְׁרוּהָ וַיַּהֲלִלוּהָ וַיִּלְבְּדוּהָ
וַיַּצִּילוּהָ וַיִּקְדְּשׁוּהָ וַיִּשְׁרְפוּהָ וַסְּחָרוּהָ חִקְרְנוּהָ
יֹאכְלוּהָ יִנְחִלוּהָ יִסּוּבְבֶהָ יַעֲשׂוּהָ יִרְשׁוּהָ

Como sufijo pronominal de 2ª (נָה = נָהָה)
y 3ª persona, femenino del plural

וְנָה

כָּבוֹאוּנָה הֵאֲזִינָה צִיֵּינָה תִרְנָה וּמְצֹאנָה וּרְאִינָה
יִנְחִילָנָה שִׁבְנָה וַיִּמְלִיכָהּ וְלִמְדָנָה וְתֹאכְלָנָה
וְתִבְאֵנָה וְתִדְלָנָה וְתִחְלִינָה וְתִכְלִינָה וְתִרְדָּנָה
וְתִשְׁאֵנָה וְתִרְכַּבְנָה וְתִלְכְּנָה וְתִמְלֹאנָה וְתַעֲנִינָה
וְתִרְעִינָה תִגְלָנָה תִנְשֹׂאנָה תִשְׁבְּנָה תִסְפִּינָה
תַעֲשִׂינָה תַעֲשִׂינָה תַעֲלִינָה תִקְרֵאנָה תִשְׁבְּרָנָה
תִשְׁבֹּן וְתֹאמְרוּן וְתִנְשֹׁן וְתִחֲיִין וְתִבְלַעַן וְתִקְרוּן

Como sufijo pronominal de 3ª persona,
femenino del singular, tiempo pasado

וְהָ

בְּצִקָּה בְּשָׁלָה גִדְּלָה הִבִּיֵּאָה דָּנָה וּמָטָה חָתָה

שָׁתָה הִרְתָּה לִקְטָה נְהִיִּתָה נִתְמָה נִצְבָּה צוֹפִיָּה
צוֹתָה רִאֲתָה וְהַחֲזִיקָה וְהִסִּירָה וְנִשְׁמָעָה הִלְבִּישָׁה

Excepto después de שׁוּא o de חָמָף:

אָמְרָה בְּנִתָּה דְּבִקָּה דְּרִשָּׁה וְהִיִּתָּה וְהִלְכָּה חֲצָבָה
טְבַחָה יִצָּאָה מִצָּאָה נִתְנָה עָרְכָה פָּצָתָה פִּשְׁתָּה קִרְאָה

En estos casos, como la שׁוּא está después de תְּנוּעָה גְדוּלָה, indudablemente es שׁוּא נַע, pues como la palabra es 'מְלַרַע, la שׁוּא está חֲסוּמָה.

Casi todas las declinaciones de 2 y 3 persona masculino del singular, 3 persona del femenino del singular, y 1 persona del plural, de verbos מְלַעִיל (defectivos) con עָתִיד וְהַפּוּד de עָבַר a עָתִיד, son

וַיִּבֶן וַיִּבְזֶה וַיִּדַע וַיִּגַּל וַיִּזֵּר וַיִּחַד וַיִּחַן וַיִּחַר וַיִּחַר
וַיִּנַּח וַיִּסֵּר וַיִּזְכֶּה וַיַּעַד וַיַּעַף וַיַּעַף וַיִּפֶן וַיִּצֵר וַיִּצֵר
וַיִּקַּץ וַיִּקַּן וַיִּקַּר וַיִּרֵב וַיִּרַח וַיִּרֶם וַיִּרְף וַיִּישָׂם
וַיִּשָּׂם וַיִּשַׁע וַיִּשַׁע וַיִּשָּׂר וַתִּגַּח וַתִּלָּה וַתִּנַּח וַתִּסֵּר
וַתַּעַד וַתִּרְץ וַתִּרְץ וַתִּשָּׂר וַתִּקַּע וַתִּתַּע וַיִּגַּל

Excepto:

A) La 3 letra radical es un K:

וַיִּבֵּא וַיִּבּוֹא וְהִבִּיא וְהִבִּיא וְתָבֵא וְתָבֵא וַיִּרְא וַיִּוֹצֵא וַיִּצֵּא וַנִּצֵּא
וַתִּצֵּא וַתִּשָּׂא וַיִּשָּׂא

Los dos últimos ejemplos también poseen el motivo siguiente

B) Hay הִבְרָה encima de la última הִבְרָה

וַיִּגַּד וַיִּגַּד וַיִּנַּח וַיִּנַּח וַיִּדַּק וַיִּדַּק וַיִּטַּע וַיִּכַּר וַיִּסַּע וַיִּתֵּן וַיִּפַּל וַתִּפַּל
וַיִּפַּל וַיִּקַּד וַיִּקַּח וַיִּקַּח וַיִּשַׁק וַנִּסַּע וַתִּבַּט וַתִּגַּשׁ וַתִּקַּח וַתִּתֵּן

En algunos verbos חסרים (defectivos), el pretérito, el presente de 3 persona femenino del singular y otras desinencias, se escriben igual; siendo diferente su acentuación:

A) El pretérito: מלעיל.

B) El presente, como también el sustantivo o el adjetivo homónimo o el futuro por הוהפוך:

B

A

בָּאָה	בָּאָה	בָּאָה
וּבֹשֶׁה	בֹּשְׁתָּה	בֹּשְׁתָּה
הִרְרָה וְהִרְרָה	הִרְרָה	הִרְרָה
זָרָה	זָרָה	זָרָה
וְחָלָה	חָלָה	חָלָה
וְתָרָה	תָּרָה	תָּרָה
מָרָה	מָרָה	מָרָה
וְנָחָה	נָחָה	נָחָה
סָרָה	סָרָה	סָרָה
קָמָה וְקָמָה	קָמָה	קָמָה
רָמָה	רָמָה	רָמָה
שָׁבָה וְשָׁבָה	שָׁבָה	שָׁבָה
שָׁמָה	שָׁמָה	שָׁמָה
וְהִבְדִּילָה	הִבְדִּילָה	הִבְדִּילָה
נִשְׁבְּרָה	נִשְׁבְּרָה	נִשְׁבְּרָה

Caso especial: La palabra תְּנַמְלוּהָ (Tehilim 116-12) lleva el sufijo arameo וְהִי, equivalente al hebreo וְהִיא, en función de pronombre posesivo de 3 persona masculino del plural; es de acento מלעיל.

REGLAS DEL ACENTO מְלָרַע (Agudo)

Todas las palabras que no están comprendidas en las reglas de acento מְלָרַע citadas, son de acento מְלָרַע.

Además, aunque se cumplan las condiciones del acento מְלָרַע, existen dos casos en los cuales siempre el acento es מְלָרַע.

1) Cuando en una palabra, antes de la última הֶבְרָה, hay una letra que posee שׁוּאָה o חֶטֶף:

הֶרְבַּתָּה יִשְׁמְחוּ נְבֻרְכָה נְבֻרְאוּ נְכֻסְפָה נְסֻתְרָה
נְעֻצְרָה נְשֻׁמְחָה תְּקַצְרוּ תִשְׁמְעוּ וַיִּקְרְאוּ וַיִּשְׁלְחוּ
דְּבַרְהָ וְדִשְׁנוּ אֶחְלֶקְהָ וַנְזַמְרָה וְכִבְסוּ וְתַכְסוּ הַנְּנִי
זְמִרוֹ חֲבָרוֹ חֲזָקוֹ מְהֵרֵי נִקְדְּמָה סִפְרוֹ קִדְּשׁוּ
קִיְמוּ שְׁבַחֵי שְׁלַחָה נִרְנְנָה אֶחְלֶלְהָ הַלְּלֵי רַנְנוּ
אֶחְזֶה בְּעֶרְהָ וַיַּחְזוּ וַיִּצְעֲקוּ וַיִּצְהֲלֵי מְהֵרָה הַעֲלֵי
יַחֲנוּ נַעֲשׂוּ רְאֵתָה שְׂאֵלוֹ שְׂאֵלֵי תַעֲשִׂי אִסּוּבְכָה

Esto se aplica aunque tenga un solo טַעַם antes de la שׁוּאָה o del חֶטֶף:

הַאֶהְלָה צִעְרָה פָּחַדוּ פִּעְלֵי וְסוּבְבוּ

2) Cuando en una palabra de dos הֶבְרוֹת (sílabas), la primera es una de las letras: מ - ש - ה - ו - כ usada como prefijo; pues cuando se utilizan como tales no se acentúan. O si después de uno de esos prefijos hay una אות con שׁוּאָה o חֶטֶף (que nunca se acentúan) seguida de una sola הֶבְרָה:

מֵהֶם מֵהֵן כָּכֶם כָּכֶן כָּהֶם כָּהֵן וַיִּזּוּ וַיִּזְדּוּ וַתִּדּוּ וַיִּטּוּ
וַפָּקוּ וַיִּיָּפוּ וַיִּצּוּ וַיִּכְסּוּ וַיִּמְנּוּ וַיִּכְלּוּ וַתְּכַלּוּ וַתְּכַסּוּ וַתִּמְנּוּ
וַלְכֵי וַרְאִי וַעֲשִׂי וַשְׂאִי וַרְבוּ וַסְעוּ וַרְשׁוּ וַשְׂאוּ וַתִּנּוּ

3) Similar al motivo de la regla אֶתִּי מְרַחֵק (el retroceso), que se aplica a una palabra para conservar la eufonía con la palabra

siguiente, con la que tiene relación de cadencia musical, y por la cual una palabra de acento מְלָרַע, se convierte en מְלַעֵיל; en casos excepcionales, una palabra de acento מְלַעֵיל, se convierte en מְלָרַע.

וּבֹאֲתָ אֶתָּהּ וּבֹאֲתָ אֶל־הַתִּבָּהּ וּבֹאֲתָ אֶל־הַכְּהֲנִים
 עוֹרֵי עוֹרֵי דְבוּרָה רִיבֵה רִיבֵי רִיבֵה רִיבֵי
 לֹא־תַעֲבוּרֵי מִזֶּה קוּמָה ... שׁוּבָה ... שְׂיִתָּה ...

Los tres puntos colocados en los tres últimos ejemplos, representan al nombre Divino denominado tetragramatón.

LECTURAS IRREGULARES

כְּתִיב וְקָרִי

En el תַּנְךְ, algunas palabras se leen diferente a como están escritas; como por ejemplo:

Se lee: קָרִי

Se escribe: כְּתִיב

הִיא
 יִשְׁכַּר
 יְרוּשָׁלַיִם

הוּא
 יִשְׁשַׁכַּר
 יְרוּשָׁלָם

Aparte de estos ejemplos, que son frecuentes, existen otros casos esporádicos que al igual que los citados, son indicados en los textos.

שֵׁם הַמְּפֹרֵשׁ (El Nombre Claro), tetragramatón en español,

Su קָרִי (lectura) es diferente a su כְּתִיב (escritura), pues está prohibido pronunciarlo como se escribe. En cambio, se pronuncia uno de los dos atributivos específicos, que solamente está permitido pronunciarlos, cuando lo determina la halajá (norma). Por eso fue representado por tres puntos.

Al Moré le corresponde enseñarlos en forma especial.

COMPLEMENTO

Aunque no es muy imprescindible saber las siguientes reglas, para poder leer un libro que tenga los נְקִידוֹת y los מְעָמִים correctos, sirven para perfeccionar el conocimiento de los ba'alé-coré, morim, redactores de libros, entender ciertos libros, etcétera. Como así para leer correctamente los textos que no poseen נְקִידוֹת.

Para el estudio de las siguientes reglas es necesario previamente saber bien las reglas y clasificación de los מְעָמִים; deben ser estudiadas muy despaciosamente, y tener en cuenta que éstas poseen sus excepciones.

A fin de no escribir nombres sagrados sin necesidad, se usaron claves. Para el atributivo que empieza con א y termina con la letra י, que significa: "El Señor", se usó: א...י.

Para el nombre que se compone de dos letras, que la primera es un י y la segunda un ה, se usó: י ה.

Clasificación de las letras según la emisión de los sonidos:

Clasificación en español	Lugar de emisión:	Letras:
Guturales	גָּרוֹן (garganta)	א-ה-ח-ע
Lingüales	לְשׁוֹן (lengua)	ד-ט-ל-נ-ת
Palatales	חֵיךְ (paladar)	ג-י-כ-ק
Dentales	שָׁנִים (dientes)	ז-ס-צ-ר-ש
Labiales	שְׁפָתַיִם (labios)	ב-ו-מ-ף

La pronunciación de letras מ y נ es ayudada con la nariz (נְחִירִים), o sea, también en parte, son nasales.

En los libros de Rashí y otros mefareshim (exégetas) ciertas תנועות se denominan diferente de la denominación sefaradí:

מְלֵאפּוּם	שׁוּרוּק	פֶּתַח קָמֶץ	קָמֶץ קָמֶץ
------------	----------	--------------	-------------

Anteriormente, algunos medacdequim (gramaticos) llamaban a los תנועות גדולות: abot; y a los תנועות קטנות: toladot.

USO DEL דְּגוּשׁ

De acuerdo con los libros "Minjat Shay" y "Pe Eliyahu" del Rab Eliyahu Hamui (Alepo, 1914).

Cuando una letra lleva דְּגוּשׁ, se llama דְּגוּשָׁה degushá. Cuando no lleva דְּגוּשׁ, se llama רְפוּיָה refuyá.

El דְּגוּשׁ no se coloca en las letras א ה ח ע ר. Por tanto, cuando se dice que va דְּגוּשׁ, se refiere a las demás letras.

En la מקרא Micrá (Escritura Sagrada) unas palabras, en ciertos lugares, poseen דְּגוּשׁ en las letras ר y א, cuyo motivo es de carácter endotérico:

וַיְבִיאוּ תְבִיאוֹ רְאוּ שָׂרָף לֹא-כֹרֵת לְשָׂרָף מִרְתַּת שְׂרָאֲשֵׁי

תּוֹסֵף. Según algunos: מֵעֲנֶה-רֶךְ, y caso único: (Mishlé, péreq 30, pasuq 6)

Generalmente el דְּגוּשׁ está en una אות que está después de una הִבְרָה con תְּנוּעָה קִטְנָה y sin נִגּוּןָה.

בְּשָׁלוֹם דָּבַר הִגֵּן הַלְוֵי הַמִּיִּם יָלֵד בְּנִשְׂרַר בְּרֶךְ הַשְּׂרָה חֵיהַ מְלֵא מְלֵא שָׁבוּ אִתּוֹ אִתָּם הֵנָּה פְּלוֹ מִזֶּה מִמֶּנּוּ יִקְרָה מְכַל מְצִיִּן נֶצֶב עֵיִם צָהָה

En la palabra תְּבִיאוֹהַ el י separa a la קִטְנָה de la אות siguiente.

Si la תְּנוּעָה קִטְנָה está en lugar de una נְדוּלָה, no se aplica esta regla:

אֵלַי בְּקִרְשָׁה גָּבְלוּ דְמִיָּה הִרְמַת וַיִּכַּל וַיִּשְׁגֵּן וַיִּשְׁבוּ וְעָנְבִי

יִקְמוּ וַיִּשְׁאֲנוּ לְסַסְתִּי מְלַכְתּוֹ מִצְאֲנִי שְׁלִמִיֵּאל שְׁמִנִי תִרְאֲנִי

תִּכַּל נְבָכִים פִּקְדִיוֹ פִּקְדֵיךָ קִשְׁבוֹת רִטְפֶשׁ וַיַּעֲזֹרְכֶם וַיֹּאכְלֶךָ

הַמֵּאֲכִלֶךָ וְהוֹתִירֶךָ וְהִיטְבֶךָ יִשְׁמֶךָ לְהִיטְבֶךָ וּפְנִתֶם וְאַמְשֶׁךָ

נִגְבַּתִּי וַיִּגְבַּתִּי גָבְלֶךָ גָבְלְכֶם גָּמְלֶךָ גָּמְלְכֶם יִגְרֶךָ לְלֵאת

En varios casos de מְלֵיִם (palabras) de acento מְלַעִיל, aunque la הִבְרָה acentuada llevé קִטְנָה, la letra siguiente no lleva דְּגוּשׁ.

Tampoco llevan דְּגוּשׁ las אותיות que van al final de palabra sin נְקוּדָה:

אֶלֶף בֵּית בְּנִיד בָּצַע גִּפְן דִּשָׂא הַשָּׁמַיִם זָבַח זֵית חֶסֶד טָנָא יִין

יִתֵר לָבֵד לָחֶם מְלֶךְ נֶצַח סָלַע עֵיִן פֶּסַח קֶמַח רִנֵּעַ שֶׁבַע שֶׁמֶשׁ

Una אות sin דְּגוּשׁ después de תְּנוּעָה קִטְנָה, cuya נְקוּדָה es una שְׁוָא,

ésta es נֶחָ:

אֲבִנִי בְּטַחְתִּי גָדְלוֹ דָּרְבּוּ הַקָּמִיִן חֶסֶדוֹ יִשְׁמַח בְּסֵאוֹ לְבַנּוֹת לְפָנַי

מוֹחַ נִפְשֵׁי צִלְמוֹ עֵבְרִי מְקַמֵּר מְנַחָה מְצוֹת מִשְׁלֶךְ קִמְצוֹ שְׁלַחַן

Excepto que se cumpla la 4ª regla de שׁוּא נַע:

הַלְלִי הַנְּנוּ הַרְרִי עֲנִנִי יִבְרַכְךָ לְחַנְּנָה וּבְרַכְךָ מִתּוֹכְכֶם

Después de תְּנוּעָה גְדוּלָה sin נְגִינָה la אֹת que viniere después no lleva דָּגֶשׁ:

אַתָּה אֲדוֹת אֲנֹכִי דָּבָר דָּגוּל וַיָּבֹאוּ וּפָחַד חֲדָשׁ חוּגֵג חֲשָׁבָה

יִזְכֵּל פּוֹכְבִים לָכֵן לָכֶם לָמָּה מָגֵן סִבֵּב עֶפְרַיִם קָדֵשׁ קָדוֹשׁ שְׁבֹת

שָׂדֶה צִפְנָה מְצוֹתַי זָכוֹר תָּבֵא תֵאֵפוּ תִרְתִּי וְאִיטִיבָה וְשִׁמְחָה

Excepciones: הוֹכָה וְהִמִּיתִיו לִיקִנֵּת תִּלְוֹנוֹת

Mayormente, después de תְּנוּעָה גְדוּלָה accentuada, hay דָּגֶשׁ:

אֵלֶּה אֵלֹה הַנָּה אֲנִי אֲתָה יָמָּה יִקְלוּ לָמָּה לְעֵלָּא מֵהוֹדוּ

מָמָּה סָבוּ שְׁמָה הִרְמוּ נָלוּ תַחֲנוּ תָכֶסוּ תְמַדּוּ תִרְנָה

Si tiene el sufijo הַ, de dirección o de paragoge, aunque la הֶבְרָה de

la תְּנוּעָה גְדוּלָה tenga נְגִינָה, la אֹת que viniere después no lleva דָּגֶשׁ:

כְּמִכָּה עוֹרָה צִפְנָה קוּמָה פְּנִימָה קְדִימָה וְאִיטִיבָה וְנִשׁוּבָה

Después del שׁוּרוּק וּ que está solo al principio de palabra,

llamado תְּנוּעָה קְלָה, no viene דָּגֶשׁ:

וּבֵא וּפִי וּבְנֵי וּגְבוּרָה וּדְבָשׁ וּכְתָבְתֶם וּפְדוּיוֹ וּפְרָשׁ וּתְפִלָּה

Cuando una palabra está encuadrada en una de las reglas de הֶבְרוֹת

de acento מְלַעֵיל, puede variar las reglas del דָּגֶשׁ. Es decir, que

después de תְּנוּעָה גְדוּלָה con nequíná, venga una אֹת רְפוּיָה (sin דָּגֶשׁ):

אָבִיךָ אֵלֶּיךָ אָנוּ הַבָּאֵת חֹשֶׁךְ יִבְרַכְךָ כְּמוֹךְ גִּצְחַ שְׁבֵט שִׁימוּ תִשְׁבוּ

דָּגֶשׁ חֲזָק (fuerte) DAGUESH JAZAQ

Cuando el דָּגֶשׁ se encuentra en una de las letras:

דָּגֶשׁ חֲזָק, se llama דָּגֶשׁ חֲזָק, se llama דָּגֶשׁ חֲזָק - ט - ס - ש - ק - צ - נו - ז - ל - י - מ.

No están escritas según el orden del אֵלֶּף בֵּית, sino formando palabras hebreas; a fin de facilitar recordarlas.

Las אֹתוֹת que llevan דָּגֶשׁ חֲזָק, en algunos casos lo llevan también al principio de la מְלָה (palabra), como se explicará a continuación en ciertas reglas de דָּגֶשׁ קַל (suave).

DAGUESH CAL דגש קל

Se llama así cuando está en una de las letras: כ פ ת
Además de la regla general, las letras כ פ ת también
llevan דגש en los siguientes casos:

AL PRINCIPIO DE PALABRA

A principio de palabra las א ת ו י llevan דגש:

בְּאֵדָם בֵּית בְּכוֹר בְּנִים בְּרָכָה בְּשֵׁר גְּבֹר גָּדֹל גָּלִי גַם גְּמֻלָּה
דְּבָרִים דָּגָן הוֹר דָּלֶת דֶּשֶׁת דָּרָךְ כְּבוֹד כְּמִים כְּסָף כְּפָז כְּתוּב
פּוּרִים פָּנִים פֶּסַח פֶּקֶד פְּרוּחַת פְּרִיעָה תְּבֵה תוֹרָה תַחֲשׁ תָּמִים תְּפִלָּה

Excepción de esta regla, después de א ה ו י :

Cuando כ פ ת están después de otra palabra que termina
en las letras א ה ו י, sin sonido de consonante; sino el ון para
שורוק, הולם, o שורוק, el יוד para complemento del גִּדּוּל, o en la
הִבְרָה, הִבְרָה, o en la הִבְרָה, הִבְרָה, que suponen una ה después. Además,
la palabra anterior tiene un מַחְבֵּר, o está unida a la segunda
por medio de un מְקַף, o los מְעַמִּים llamados וְיֹרֵד:

אָבִא בֵיתָךְ אָנִי בָא אוּ פָקַח אָנִי בָא גְבִרֵי כַח הוֹמָה דוּרֵי
וּבְנֵי-גֹד וַיִּבֶה לוֹ וַיְהִי דְבָרֵי וַיִּמְלֵא כָפוֹ וַיִּקְרָא בָהֶם
יֵשָׁא בְרָכָה לֹא בַת-אִמִּי וּמְקַנָּה בְּקָר וְהַ פְּעַמִּים פַּה תְּבָרְכוּ
כִּי-נָאָה כִּי-כֹל לֹא כְנָשִׁים לִינוּ פַה לֹא תִקַּח לְפָנֵי פְקֻדֵי
מֵאָה בָאִמָּה מִי-כַמְכָה עֵשָׂה פֶלֶא פֶלֶאָה דַּעַת קֶצֶה גְבוּלָךְ
שְׁמָה תְבֹאוּ שְׁמָתָה גְדוּלָה תְּשׁוּעָה גְדוּלָה תַעֲשֶׂה כַה
וַיִּקְוּמוּ בַבֶּקֶר וַיַּעֲבְרוּ-בָר וּכְסוּ-בָה וְשָׁמוּ בְדִין מִן-הַבָּא בִידֵן
נִצְבוּ כְמוֹ-גֹד וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אַחֵי דִינָה בְנֵי בְכָרֵי
בְרַכְנֵי גַם-אֲנִי כִי-אַחִינוּ בְשָׁרְנוּ וַיִּמֵּי בְנֵיכֶם יְהִי כְבוֹד כִּי גִדּוּל
כִּי-כֹל כִּי-פֶקֶד כִּלְי-גְבֹר קִדְשִׁי-לִי כֹל-בְכוֹר תִּשְׁבוּ פַה
כִּי תִקְרָאנָה כִּי כְבֹדָה כִּי תְבוּא אַחֲתִי בַת-אָבִי כִלְי-כְסָף
עַבְדֵי פְרִיעָה עֲשֵׂי דְבָרוֹ שְׁנֵי-בְנִים וְעֲשִׂיתָ בְדֵי גַתְלָתָ בַעֲזָךְ

נְקַדְמָה פָּנִי וְאַסְפֹּת דְנֻנָּה וּמְלֹאתָ בּוֹ וּבְלִכְתָּהּ בְדֶרֶךְ לֵךְ דְמִיָּה
 מִי־לֶךְ פֶּה אֲמַצְאָהּ בַּחוּץ וְנִתְנוּהָ בְיָדָם פָּנִיָּה תִסְתֵּיר וְתִצְאֵן כָּל
 וַיְהִי־בֵן פְּקוּדֵי כָל הַבָּא גַם־הוּא וַיִּחַנוּ בְּמִדְבַר צִוְיָתָהּ פְּקוּדֵי
 Como en los libros denominados אַמֶּת el מְרָהָ es también con él se aplica esta regla:

אֲבִירִי בְשֵׁן עַל־עֲמֻךָ בְּרִכְתֶּךָ

También se aplica esta regla y sus excepciones, en sidurim, majzorim, mishnayot, etcétera, si son casos que en el תָּנַךְ se aplicarían:

הוא דומה אלו דברים דברי תורה וינוחו בם לדיו כתובה
 רופא כל־בשר בארבעה פרקים מרבה תבונה ורוח פני תבל
 יהי ביתך לאנשי כנסת פי תהלתנו מצעדי גבר מקורך ברוד

מבטלים אחרי א ה ו י

1. Mapiq מפיק

Cuando las letras ה ו י de la palabra anterior tienen sonido, es decir, que la ה tiene מפיק, y la ו y la י suenan como consonantes.

O si es necesario mostrar que la א es de la raíz de la palabra:

אתה בני אתה פתם בצורה תשים שימה בפיהם ידיו תביאינה
 וכן בידו חצרתיו בתהלה עליו כפיד פניו בתודה שלו בבטנו
 ויצו דויד אלי בלוי אלי גם לגוי גדול סיני בקדש עלי כפיכה
 ראי בחוץ שפתי תפתח ורא בלק ורא פרעה ורא פלהעם
 קרתוהו שלו בה א... בם סיני*

*En el último ejemplo, en el cual se lee diferente del כתוב (lo escrito), pues se trata del nombre Divino denominado tetragramatón, que en estos casos se pronuncia en cambio, el atributivo que termina con la letra י, se toma en cuenta el קרי (la lectura).

2. Mafsiq מפסיק

La palabra anterior lleva un טעם מפסיק:

אורך בקהל אתו בן לא פי ואלה בני ובתו באו ויהי בעת זה בני
 וימצא בשנה אל משה במדן אמי תלמדני היארה תשליכהו

יְהִי גְבוּלְכֶם לְעָרוֹ בְּמַה בָּאוּ בְּצֵל וּשְׁמוֹ בְּדָוִד וּשְׁמָרוּ הַרְדָּף
 יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ וּנְפֹתָלִי גֵד עָלֵנוּ בְּדָרֶךְ וְאֶל־אֲצִילִי בְנֵי תַעֲשׂוּ כְּמָהוּ
 אָבִי תֵלֵךְ הַנְּתַלִּי בְּדָרֶךְ וּבְנֵי אֶפְרָצִי וְהַשְׁבַּנִּי דָּבָר לְבוֹ תִקְחוּ
 אֲשַׁקֵּד גַּם יָדֶךָ תַּחַת נַחְלָה בְּתוֹךְ צַחֲקָתִי כִּי שְׁמוֹ דָּן שְׁנֵי בְנֵי

3. Dajiq דַּחִיק

Cuando dos palabras están unidas por un מְקַף (o מְעַמִּים que lo remplacen), y la primera palabra termina en הָ הֵּ o הַּ y sus similares: הָ, de dirección, y הֵּ, de paragoge; o en הַּ o תַּּ que suponen una הָ después.

Siempre y cuando, que una de las palabras sea un monosílabo, o si las dos palabras son de más הֶבְרוֹת, en la segunda palabra haya un טַעַם en la primera הֶבְרָה, o lleve una שׁוּא al principio de palabra:

מִה־נָּדְלוּ מִה־בֵּית מִה־פְּרָצָה מִה־תָּאוּ וּמִשְׁנֵה־כֶּסֶף וְעִנְתָהּ בֵּי
 יָדַי יִבְנֶה בֵּית תַּעֲשֶׂה בּוֹ תַעֲשֶׂה בֵּן הַיְנָאֵה גָּמָא יְחִידָה עַת

Esto también se aplica con letras que llevarían דְּגִשׁ חֶזֶק, para que en este caso lleven דְּגִשׁ:

אֶדְבְּרָהּ נָא אוֹצִיאָהּ נָא אֶרְדָּהּ נָא אֲשַׁקְהָנָה מִה־דָּבָר
 מִה־זֹּאת מִה־טָבוֹ מִה־יַעֲשֶׂה מִה־לָּנוּ מִה־מְצֹאתָ מִה־נַּעֲשֶׂה
 מִה־נֹּאמַר מִה־נִּדְבָר וּמִה־נְעִים מִה־שְׁמוֹ מִה־תִּבְקַשׁ נִפְלְאָהּ נָא
 אֶעֱלֶהּ נָא וְזֶה לָּךְ יְהִי לּוֹ יְהִי לָךְ יְהִי לָךְ יְהִי לָךְ יְהִי לָךְ
 יַעֲשֶׂה לָּהּ תַעֲשֶׂה זֹאת תַעֲשֶׂה לִּי גִשְׁהִי לִי גִלְכָהּ נָא גִשְׁהִי נָא
 הַיְדִידָהּ נָא וּמִה־לָּךְ וְעִנְוֶה צָדֵק וּשְׁקָה לִּי תִנֶּה לִּי נַעֲבְרָהּ נָא
 לְקַחְהָ זֹאת שְׁמְרָהּ זֹאת וְעִשִׂיתָ נָא יִשְׂרָאֵל הִי תִהְיֶה שְׁמָהּ

Excepto, aunque la primera הֶבְרָה tiene שׁוּא שְׁתֵּי, debido a que el תַּ lleva un דְּגִשׁ no de acuerdo con la regla, se suprimió el de la שׁ. Y לא־תִתְעַב, pues, según el séfer maslul, las dos primeras אֹתִיּוֹת son דּוֹמוֹת (dos iguales seguidas).

4. Até Merajiq

אתי מרחיק

Se produce cuando la segunda מלה es un monosílabo. Y si es de más הברות, hay un טעם en la primera הברה.

Además la primera מלה debe ser de acento מלעיל, y que termine en ה, ה, ה, y sus similares: ה, de dirección, ה, de paragoge; o en ה o ת que suponen una ה después:

אָקְרָה בָּהּ חִפְצָתָ בָּהּ יִלְדָה בַּת - כְּמִכָּה בְּאֵלִים בָּסָה דָּעַת
עָשָׂה כָּל וְאָעָדָה בָּם עֲמַלְתָּ בּוֹ חִקְרָנוּהָ כִּי־הִיא חִפְצָתָ בִּי
וּבִהַתָּ פָּסַח וַיִּשְׁבַּתָּ בָּהּ וְעִשִׂיתָ פָּסַח עָלֶיךָ פֶּרֶץ קָרָאתָ בָּהּ

En sidurim: וְרָצִיתָ בָּנוּ רָצִיתָ בּוֹ

Esto también se aplica con letras que llevarían תּוֹק, para que en este caso lleven דָּגֵשׁ:

אֲלֹכָה זָא הָבָה לָנוּ הַגִּידָה לִּי הַנְּחָה לִּי גִלְכָה שָׁם הָרָה נָסוּ
הָבָה גִּתְחַכְמָה חֲלָלָה לָךְ לָמָּה זֶה רֹמְמָה לָךְ וּבֵאתָ שָׂמָּה וְעִשִׂיתָ לּוֹ
וְעִשִׂיתָ סִירְתִּיו יַעֲשֶׂה לּוֹ כִּי־קָרָאתָ לִּי לִכְנֹה שֹׁבְנָה מִשְׁחַת שָׁם
נִדְרַת לִי עֲזַרְתָּה לָנוּ עִשִׂיתָ לִּי עִשִׂיתָ לָנוּ פָּעַלְתָּ לָנוּ שְׁבִיתָ שְׁבִי
כִּי־יָדָךְ זָאת אֲשִׁירָה לָנוּ יִהְיֶה לָּךְ סֵלָה עַל־עַמּוֹךְ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה

En sidurim יִפְאָרוּךְ סֵלָה יְרוֹמְמוּךְ סֵלָה יוֹדוּךְ סֵלָה

Excepciones:

a) Si la segunda palabra tiene más de una הברה, y no hay טעם en la primera הברה, no anula la regla de א ה ו י :

וְאֲשִׁיחָה בְּנַפְלְאוֹתֶיךָ וְעִשִׂיתָ בְּרִיחִם וְעִשִׂיתָ כְּפָרַת וְעִשִׂיתָ פְּרֹשֶׁת
וְעִשִׂיתָ מִשְׁבָּצָת וְעִשִׂיתָ קַרְנֹתָיו מִבְּרַכָּה בְּרוּךְ צִוִּיתָ פְּרוּשִׁיָּה
וְעִשִׂיתָ בְּגָדֵי וְעִשִׂיתָ בָּדִים וְעִשִׂיתָ זֶר וְעִשִׂיתָ מִכְסָּה וְעִשִׂיתָ מְנֹרַת

אָבִיךָ קִנְיֶיךָ גְּאֻלַּת בְּזֻרוּעַ עֲבִיתָ כְּשִׂיתָ

Pero si en la segunda palabra hay una שׂוּא al principio de palabra, y en la siguiente הברה hay un טעם, anula la regla de א ה ו י :

אֲרָצָה כְּנָעַן וְעִשִׂיתָ לָךְ וְעִשִׂיתָ קַעֲרָתִיו תְּשַׁבִּיתוּ שְׂאֵר

b) Si la ה de ה, es de la raíz del verbo, no anula la regla de א ה ו י:

וְעָשָׂה פֶסַח חָרָה לָךְ

5) Letras repetidas

אותיות דומות:

Cuando al principio de la segunda palabra hay dos אותיות (letras) de בגד כ פ ת, seguidas, y la primera הברה lleva una שווא, se anula la regla de א ה ו י:

בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵתְךָ הֲלֹא כְּכַרְכְּמִישׁ יִרְדְּנוּ בְּפֶרֶךְ נִשְׁכְּבָה בְּבִשְׁתָּנוּ
קָטְנָה כְּכַף־אִישׁ בְּהַכְּבִדִי בְּפִרְעָה וְאִכְבְּדָה בְּפִרְעָה

Excepto: וַיִּתְּנוּ בְּמִדְבַר־צֹן

Si la primera הברה no lleva שווא, no anula la regla de א ה ו י:

אֲשֶׁה בְּבֵתוֹלֵיהֶּ שְׁלַחְתִּי בְּכֹלָהּ

6. Si en una palabra de cuatro הברות, que comienza con una letra de בגד כ פ ת, las dos primeras son iguales a las dos últimas; la primera es דגושה y la tercera רפויה:

וַשְׁמַתִּי כְּדָכֹד וְנִלְאַתִּי כְּלִבְלִ

Excepciones particulares de las reglas de א ה ו י :

El número indica la cantidad de veces, si es más de una, que aparece en el תנוד.

וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר 2 קוֹמוּ צֹאוּ נֹאֵה נֹאֵה יִדְמוּ כְּאֶבֶן מִי כְמוֹד קוֹמוּ סְעוּ
עִם זֶו נֹאֵלֶת וַיֹּאמְרוּ לוֹ חֲכִמָיו וְחֲכִמָּה פְחֲכִמַת־ גִּדְבְּרִיא דְתִבְרִיא 2
סִבְכָא פְסִנְתֵּרִין 3 אֲשֶׁר־תִּיִּסְרְנוּ * קָרֵאתִי * יִסְרְנִי *

*Estas palabras se componen de dos אותיות, la primera un י y la segunda un ה. No están escritas completas por ser nombres Divinos.

DESPUÉS DE SHEVÁ NAJ

Después de שווא נח las אותיות בגד כ פ ת llevan דגש:

אָרְפָא בְּרַבַּת גְּרַתִּי דְרָגָה דְרַבּוֹ תַסְדּוֹ חֶשְׁבוֹן יִלְדָה יִרְפוּ
כְּסָפָךְ פְּפִתוֹר כְּרַפְס מְגִדֵל מְזִבַח מְלָכוּ מְשֻׁבַע עֲבָדוֹ תַחְתָּיו

Excepto:

1. Shevá merajéfet

שְׁוֵא מְרַחֶפֶת

Cuando una מְלָא posee al principio una שְׁוֵא נֶע, ésta es שְׁוֵא נֶע, y las אותיות בגדכפת que vinieren después son רְפוּיּוֹת. Y cuando se agrega un prefijo a la palabra, la שְׁוֵא pasa a estar en la segunda הֶבְרָה, convirtiéndose en שְׁוֵא נָח. Por tanto, las letras בגדכפת que vinieren después hubiesen debido llevar דָגֵשׁ. No obstante, en este caso, estas אותיות siguen רְפוּיּוֹת, es decir, sin llevar דָגֵשׁ:

בְּכֹר בְּגִבּוֹרָה בְּדָשׁ בְּדַת בְּלָבָם בְּלוּשׁ בְּנָפֶל
בְּסִבִּי בְּצֶבֶת בְּקִרְשָׁה בְּשֶׁבֶט בְּשִׂדָה תְּרַבְעִית בְּרַבְעִית
הִלְבְּנָה וּבְנָדִים וּבְכָל־ וּכְתַבְתֶּם וּבְפִיפִיּוֹת וּגְבוּרָה וּגְדוּלָה
וְדָשׁ וּכְבֹא וּמְבָרָךְ וּמְפָאֵר וּנְגַדְלֶךָ וּנְדָבָה וּסְפָרְתֶם וּפְדוּיוֹ
וּרְפוּאָה וְרָדוּ וּשְׁפָתַי וּתְפִלָּה וְיִבְרָךְ וְיִבְרַכְהוּ וְיַדְבֵּר בְּדָשׁ
כְּלָבָו לְכַבּוּדוֹ לְכָתוּב לְנִדְרֵיהָ מְרַפִּידִים וּכְפִלְפוּל

2 Después de שְׁוֵא נֶע o de חֲטָפִים, las אותיות בגדכפת no llevan דָגֵשׁ:

בְּפִי בְּכוּחַ בְּתוֹךְ גְּבוּל גְּזֻלָּה חֲשִׁבְעִי יְדִבֵּר כְּדָבָר לְבָנָה סוֹכְבִי
תְּנִיכֶם תְּצַפִּינּוּ וְחֻזְגִים לְגֻלּוֹת לְגֻלִים מְלָכָר מְקַדֵּשׁ נֶאֱכַל נְבֻרָה עֲנִבִי
רַבְבוֹת אֲהַבּוּ הָעֵבִיר הָאֵרֶץ חֲדָשׁוֹ בַּעֲדוֹ הָדָם הָרַד בְּאַכֶם וְעֵבֵר
שְׁתֵי שְׁתִּים שְׁתִּים שְׁתִּינוּ שְׁתִּיהֶם שְׁתִּיהֶן

3. Casos particulares que salen de la regla, ellos y sus derivados:

בְּרִכּוֹת דְּלָתוֹת דְּלָתוֹתִי דְּרִכִּי דְּרִכִּיכֶם יְלָדוֹת הִילָדוֹת
בִּילָדוֹתֶךָ מְלָכִי מְלָכֵיהֶם מְלָכוֹת מְלָכוֹתוֹ עֲבָדִי עֲבָדֵיהֶם
שְׂרָבִיט בִּירְכֵיהֶם עֲמָדִי עֲמָדֵי עֲמָדָךְ עֲמָדוֹ עֲמָדוֹ עֲמָדֵם

Diferentes tipos de letras y su valor numérico

				כְּתַב אֲשׁוּרִי	
Transliteración	עֵדֶךָ מְסָפְרֵי Valor numérico	כְּתַב רָשִׁי Rashí	כְּתַב יָד Cursiva	כְּתַב סוּפֵר Libros Códesh	דְּפוּס "וִיִּלְנָא" "Viina"
	1	א	א	א	א
B	2	ב ב	ב ב	ב ב	ב ב
G (de gato)	3	ג	ג	ג	ג
D	4	ד	ד	ד	ד
H	5	ה	ה	ה	ה
V	6	ו	ו	ו	ו
Z	7	ז	ז	ז	ז
J	8	ח	ח	ח	ח
T	9	ט	ט	ט	ט
Y	10	י	י	י	י
K - J	20	כ כ כ	כ כ כ	כ כ כ	כ כ כ
L	30	ל	ל	ל	ל
M	40	מ מ	מ מ	מ מ	מ מ
N	50	נ נ	נ נ	נ נ	נ נ
S	60	ס	ס	ס	ס
'	70	ע	ע	ע	ע
P - F	80	פ פ פ	פ פ פ	פ פ פ	פ פ פ
Ts	90	צ צ	צ צ	צ צ	צ צ
Q - C	100	ק	ק	ק	ק
R	200	ר	ר	ר	ר
Sh - S	300	ש ש	ש ש	ש ש	ש ש
T	400	ת ת	ת ת	ת ת	ת ת

El Lashón Hacódesh, la lengua de la Torá, posee una cadencia musical sublime debido a que, amén de ser el lenguaje selecto por la Divinidad para inspirar a sus Profetas, sus normas gramaticales y de sintaxis marcan una perfecta armonía.

Las reglas del hebreo eran bien conocidas por nuestros antepasados en forma empírica, pero, actualmente, gran cantidad de hijos de nuestro pueblo residentes en los países occidentales, no tuvieron la suerte de aprender su lectura.

Por tanto, ha sido elaborado para el público de habla hispana, este práctico libro para aprender a leer hebreo en fonética sefaradí, incluyendo reglas gramaticales para complementar y enriquecer el nivel idiomático.

Editorial

JERUSALEM de México